

! Največji slovenski dnevnik !
! v tiskovnih delavcih !

Velja za vse leto — \$4.00
Za pol leta — \$2.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States

Issued every day except Sundays
and Legal Holidays

50,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.
NO. 223. — ŠTEV. 223. NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 23, 1919. — TOREK, 23. SEPTEMBRA, 1919. VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

JEKLARSKA STAVKA

VEČINA NAPRAV V JEKLARSKI INDUSTRIJI OBRATUJE Z NEKOLIKO MANJŠO SILO, PRAVIJO KAPITALISTI. — PRVI DAN VELIKEGA BOJA. — AMERIKANCI DELAJO, TUJERODCI ŠTRAKAJO. — IZ RAZNIH KRAJEV.

Pittsburgh, Pa., 22. septembra. — Narodna stavka jeklarskih delavcev, ki se steza glede ozemlja od Colorada pa do Pennsylvanije in ki se tiče milijonov delavcev, se je oficijelno pričela danes zjutraj.

V pittsburghskem okraju, ki bo glavno bojišče za nasprotujoče si sile, se je večina naprav odprla kot ponavadi. Naprave so pričele s svojim delom z nekoliko skrajšanimi vrstami delavcev, a so kljub temu nadaljevale z obratovanjem.

Le malo naprav je zaprtih popolnoma. Ena teh je American Steel and Wire Plant v Donora, Pa., ki ima uslužbenih 4,500 delavcev.

Zgodaj danes zjutraj so se zbrale velike množice stavkarjev okrog ulic in naprav in uradniki naprave so zaprli vrata, ker so se bali izbruhov od strani stavkarjev.

Prva poročila glede položaja v celoti pravijo, da se danes zjutraj ni vrnilo na delo 25 (1) odstotkov delavcev, vendar česar ostane za obratovanje celih 75 odstotkov prejšnjih uslužbenec.

Pittsburgh, Pa., 22. septembra. — Prišli smo skozi precej lepo v večini naših naprav v Pittsburghu in okolici danes zjutraj, — je rekel nek zastopnik Carnegie Steel Company, ko so ga vprašali glede neukonvanja stavke jeklarskih delavcev, ki je bila proglašena danes zjutraj.

Prijetno smo presenečeni vspricho sedanjih uspehov, — je rekel Williams Z. Foster, tajnik narodnega komiteja za organiziranje jeklarskih delavcev, ki načeljuje pittsburghskemu okraju.

Vse naprave Carnegie Steel v mestu so sporočile, da obratujejo skoraj 100 odstotki.

Informacije s strani delodajalcev so se glasile, da je stavkarstvo čisto lahko natančno potegniti imed inozemci in Amerikanci. — Amerikanci so povečini prišli na delo, dočim so bili inozemci povečini na strani stavkarjev.

Najbolj prizadete so livarne (blast furnaces), kjer je zaposlenih največ odstotkov inozemcev. Korporacija je baje vedela vnaprej, da bodo te naprave najslabotnejša točka s stališča korporacije.

Prva poročila iz Allegheny okraja kažejo, da je bila stavka uveljavljena brez vsakih nemirov. V McKeesport, kjer so bili vpri z rjeni s strani organizatorjev veliki napor, so bile močno zastražene vse ceste, ki vodijo k napravam. V zgodnjih jutranjih urah je padal dež, vendar česar se delavci niso mogli zbirati tako kot bi se drugače.

V National Tube Company napravah v McKeesportu, ki predstavljajo eno največjih industrij tukaj, je šlo veliko število delavcev na delo brez preprek. Uradniki družbe niso hoteli danes zjutraj povedati, koliko odstotkov delavcev se je odzvalo pozivu na stavko. Policijski načelnik je rekel, da je šla večina Amerikancev na delo in da so stavkarji povečini inozemci.

Predelavci v majhnih departmentih so izjavili, da je šlo na delo "običajno število ljudi".

V Braddock, kjer ima Steel Corporation obširne naprave ter v Homestead je bilo za cestah veliko ljudi, ki pa se nismo smeli zbrati v gruče.

Carnegie Steel Company ni izdal nikakega formalnega ugotovila, a je izdala objavo, katere so doposlali načelniki različnih naprav. — Poteči morata dva tedna, — je rekel, — predno bo občutiti polno težo stavke. Nasprotno je informacije, katero je poročila Carnegie Steel Co. ter izjavila da sta Homestead in Braddock v "slabem stanju".

Foster je rekel, da javljajo njegove informacije, da so naprave v Donora in Monessen popolnoma zaprte, kajti v obeh krajih so se prijavili k delu le trije ljudje. Zastopniki Jones K. Laghlin Steel Co. so sporočili, da obratujejo vse naprave družbe s polnim odstotki.

Pittsburgh, Pa., 22. septembra. Jutranja zora je našla stražnike v napravah, občinske in mestne policiste, pennsylvanske orožnike in konjice, prostovoljne stražnike in druge varuhe postave in reda pripravljene za vsak slučaj. Istotako so bili na nogah voditelji stavkarjev v vseh občinah, kjer se nahajajo naprave in ti so skušali pregovoriti ljudi, ki so se nahajali na poti k delu, naj se vrnejo domov, ter pridružijo stavki.

Oni, ki so hoteli iti na delo, so bili deležni vsakega mogočega varstva, kajti ceste, ki vodijo k napravam, so bile močno zastražene v Monongahela, Allegheny in Ohio dolinah.

Državna policija je imela svoj prvi spopad z množico v nedeljo popoldne v North Clairton ter v bližini McKeesport, kjer je razbi-

18 NAPRAV V CLEVELANDU ZAPRTIH

UNIJSKI VODITELJI V CLEVELANDU IZJAVLJAJO, DA JE ZAPUSTILO DELO 15.000 JEKLARSKIH DELAVCEV. — ZAPRTE NAPRAVE V YOUNGSTOWN IN CHICAGO. — TVORNICE V LORAIN ODPRETE. — V ELYRIA DELAJO. — TOVARNE V COLUMBUS OBRATUJEJO.

Cleveland, Ohio, 22. septembra. — Unijski voditelji trdijo, da je najmanj 15.000 jeklarskih delavcev na stavki in da so zaprte tudi naprave nekaterih neodvisnih družb. Kompanijski uradniki niso hoteli izdati nobenega ugotovila. Šestnajst naprav American Steel and Wire Company ter U. S. Steel Co., največja neodvisna družba, je tudi zaprla svoje na prave. Burne Fuller naprava, nadaljna velika neodvisna, baje tudi počiva.

Soglasno z nekim uradnikom Lake Seamen's unije so unijski mornarji zapustili več korporacijskih tovornih parkov ter niso hoteli več delati na parnikih. Ni hoteli navesti števila mornarjev, ki so zastavkali. V jeklarskih napravah v Ham-mond, Ind. je bilo kot vse kaže, obratovanje kot običajno. V Hammond napravah je nekako 3000 mož, razven onih v Standard Steel Car Co., kjer je že par tednov stavka. V Illinois Steel napravi v Jolietu so tako številni izmed 3500 delavcev zapustili delo, da niso mogli uradniki izjaviti, če se je prijavilo dosti mož, da bo mogoče obratovati.

Warren, Ohio, 22. septembra. Trumbull Steel Co. v tem mestu, ki ima zaposlenih 5000 delavcev ter Liberty Steel Co., ki ima 1500 uslužbenec sta obratovali s polno paro soglasno z izjavo družbinih uradnikov. Izjavili so, da jih stavka ni prizadela in da je le malo mož ostalo doma. Canton, Ohio, 22. septembra. — Poročila iz tujakšnjih naprav se glase, da obratujejo vse naprave z izjemo United Alloy. Upravitelji pa so kljub temu izjavili, da so bili odsotni številni delavci.

Portsmouth, O., 22. septembra. Jeklarska naprava Whitake Glesener Co., ki se nahaja v bližini New Boston, je obratovala danes s polno paro. Uradniki so izjavili, da ni izostal niti en mož. Naprava ima uslužbenih 5000 mož. Lorain, Ohio, 22. septembra. — Uradniki jeklarskih naprav tukaj in v Elyria so objavili, da so bile zjutraj naprave otvorene kot ponavadi in da so prišli skoro vsi možje na delo.

Uradniki National Tube Company so izdali ugotovilo, da se je vseh 5000 mož jutranjega šifra priglasi k delu. Cromwell Steel Company izjavlja, da njeni uslužbeneci niso zastavkali. Ima 400 mož. Columbus, O., 22. septembra. Columbus Steel naprave Carnegie Steel Co., ki majo uslužbenih več tisoč mož, so obratovale danes kot običajno ter niso bile soglasno z uradniki prizadete od stavke.

Hamilton, O., 22. septembra. — Danes je bilo objavljeno, da se je klarska stavka ne tiče naprav American Rolling Mills v Middle-town, kajti družba ima dogovor z unijo. Toledo, O., 22. septembra. — Tukajšnje toplotnice niso bile prizadete od stavke. Uslužbenec tukajšnjih naprav niso organizirani ter niso zastavkali. Gary, Ind., 22. septembra. — Vse naprave v Gary okraju so danes obratovale. Število delavcev v vseh napravah pa je precej skrajšano. 3000 mož izmed 8000 se je oglašilo danes k delu, soglasno z obratnimi uradniki. Glasi se, da so ostali na delu vsi v Ameriki rojeni uslužbeneci.

Unijski uradniki so prepričani, da se ni več kot 10 odstotkov rednih uslužbenec oglašilo na delo. V Illinois Steel napravi so izjavili, da ljudska zborovanja na zahtevo krajevne policije. Stavkarji voditelji trdijo, da so bili pri tem številni ljudje težko ranjeni. Tajnik Foster je poslal governerju Sproul brzojavko, v kateri protestira proti tem neupravičenim napadom od strani državne policije.

PRICETKI STAVKE

V mnogoštevilnih krajih so uslužbeni jeklarskih naprav zastavkali že pred določenim časom.

Pittsburgh, Pa., 21. septembra. Dejstvo je, da niso številni delavci v jeklarski industriji niti čakali na pričetek stavke, temveč so že večeraj prenehali z delom. V napravi Pittsburgh Steel Co. v Monessen, Pa., je nek delavec izjavil, da ne more zmagati dela na osmih spulah, nakar je bil odpuščen. Še predno je dospel do vrat tovarne, se mu je pridružilo 500 delavcev in drugi so sledili. Vseled tega je bila uprava prisiljena zapreti tovarno, v kateri je bilo zaposlenih 2000 ljudi.

V McKeesport je prenehalo z delom približno 1000 mož pri Tin Plate Co. Slično se je zgodilo v številnih drugih krajih. Vodstvo stavke je ugotovilo, da je zastavkala pred določenim časom približno 13.000 delavcev. Allegheny Co. in West Penn Co. sta v soboto v svojih napravah izjavili, da bosta vstavili obratovanje, če ne bodo vsi uslužbeneci do večera naznanili, da hočejo priti v pondeljek na delo kot ponavadi.

Objava pravi nadalje, da ne bo nikdar priznan princip "odprte celavnice". Obe družbi imata zaposlenih deset do enajst tisoč delavcev.

Soglasno z zadnjimi poročili je

JEKLARNE - TRDNJAVE

Jeklarski trust je izpremenil svoje naprave v pravcate trdnjave. Izjave jeklarskih magnatov.

Pittsburgh, Pa., 20. septembra. — Carnegie Steel Co. je izpremenila svoje naprave v Homestead, Rankin, Braddock, Senora in Duquesne v prave trdnjave, ki so obdane z značilnim omrežjem, ki je napolnjeno z elektriko. United States Steel Corporation je v zadnjih par dneh postavila več kot 10.000 pomožnih šerifov ter vprizorila slične varnostne odredbe kot Carnegie družba. Jeklarske kompanije morajo za vsakega pomožnega šerifa položiti varščino \$2000 ter plačati tudi razen tega vse druge stroške, kot plačo, stanovanje in prehranjenje.

Jeklarski magnati trdijo neprestano, da je le malenkosten del njih uslužbenec organiziran in da bo ostala večina delavcev "zvesta" ter da bo prišla v pondeljek na delo. Te izjave pa ne soglašajo z zgoraj omenjenimi pripravami, kajti družbe so soglasno z izjavo s tajnikom stavkarskega odbora, Fosterja, skušale na vse mogoče načine ugotoviti, koliko njih uslužbenec pripada delavskim organizacijam.

Foster je poudarjal, da nimajo vodilni uradniki jeklarskih naprav niti najmanjšega pojma, koliko delavcev je organiziranih in koliko ne. Stavkarski odbor pa je nasprotno natančno informiran glede števila ljudi, ki so že zastavkali, ali ki bodo zastavkali v pondeljek. Tajnik Foster je izdal danes naslednje poročilo glede stavkarskega položaja:

Vsak dan dobivamo na tisoče novih članov, in najboljše pri tem je, da prihajajo ti pristaši povečini z krajev, glede katerih so izjavile kompanije, da je razpoloženje za stavko zelo malenkostno. Sedaj, ka je postala stavka istinita, hitijo, soglasno s poročili, tisoči in tisoči delavcev v urade naše organizacije, in to so ljudje, ki so dosedaj smatrali stavko za prazno govoricenje ter v sled tega zavlačevali pristop v naše unije. Ti ljudje so polagoma prelagali svoj odpor pred organizacijo, katero sovražio mogote jeklarske korporacije, kajti edino le od nas pričakujejo izboljšanje svojega življenjskega položaja.

Glede napetih razmer, ki so zadnji čas prevladovali v jeklarski industriji med delavci in delodajalci, je rekel Foster: Vsi ustrahovani poskusi od strani jeklarskih magnatov so bili brezuspešni in večina delavcev misli sedaj le še na stavko. V resnici smo imeli velike težkoče, da smo imeli na udi ljudi do določene ure. Najraje bi bili takoj zastavkali. Že zdavnaj so minili časi, ko je kapitalist vladal in danes poznajo delavci svoje pravice ter se zavedajo svoje moči.

ŽENSKES KOT POMOČNICE

Washington, D. C., 21. sept. — Predsednik organizacijskega komiteja jeklarskih delavcev, John Fitzpatrick, ki se je posvetoval s Samuelom Gompersom ter odpoval takoj nato v Chicago, je izjavil pred svojim odhodom, da bo organizacijski komitej odposlal v stanovanja stavkarjev ženske pomočnice, ki bodo poučile žene stavkarjev o pomoči, katere so lahko deležne in ki bodo razvete skušale okrepiti moralno žensk in otrok.

glasovalo 60 odstotov vseh delavcev v teh dveh napravah za stavko. —

ZAVEZNIKI NAJPREŽENEJO D'ANNUNZIA

ITALJANSKA VLADA JE NAPROSILA ZAVEZNIKE, NAJPREŽENEJO PESNIKA Z REKE. — D'ANNUNZIO PRAVI, DA BO VSTRAJAL DO KONCA TER DA SE NE BOJI INTERVENCIJE VELESIL. — PESNIK JE BAJE PREVEČ POPULAREN.

London, Anglija, 22. septembra. — Italjanska vlada je pozvala zaveznike, naj s svojim vojaštvom prepode D'Annunzia in njegove čete z Reke. To nalogo naj izvrši kombinirana sila, v kateri naj bi pa ne bilo nobenega Italjana.

Ameriške mornariške oblasti, ki kontrolirajo operacije v Jadran-skem morju, se nočejo prej nič ganiti, dokler ne dobe natančnih navodil iz Washingtona, oziroma s pariške konference.

Italjanska vlada pravi, da se Italija ne more oficijelno baviti s to zadevo, češ, da je D'Annunzio pri Italjanih preveč popularen. — Reka je že onedaj edina ovira popolnega sporazuma med Italijo in zavezniki.

Washington, D. C., 22. septembra. — Mornariški department ni dobil dosedaj še nobenega poročila o izkrcanju ameriških mornarjev v bližini Reke.

Mornariški tajnik Daniels je danes izjavil, da ima ameriški admiral Andrews, ki poveljuje ameriškim bojnim ladjam v Sredozemskem morju, polnomoč, katero lahko izrabi brez vsakega posebnega dovoljenja, sporazumno s zavezniki s poveljniki. Združene države imajo v neposredni bližini Reke več križark in nekaj manjših ladij.

Reka, 20. septembra. — (Zakasnelo poročilo Ass. Press.) — Gabriele D'Annunzio je rekel danes nekemu poročevalcu: — Meni nikakor ne gre v glavo, da bi prišlo do kakega spora med Italijo na eni ter Francijo in Anglijo na drugi strani. Jaz sem namreč storil nekaj, kar je v interesu obeh teh dežel. Ne morem vrjeti, da bi me Francija in Anglija nagradili z nehvaležnostjo.

Sedaj izvršujem poslanico predsedniku Wilsonu, angleškemu kralju in francoskemu narodu. Ne vrjamem, da bi zavezniki kaj storili proti meni, kakor tudi jaz nečem ničesar storiti proti njim. Ne morem vrjeti, da ima kdo pravico izstradati 30.000 Rečanov iz edinega vzroka, ker hočejo pripadati Italiji. Med nam in italijanskimi četami je vsak spor nemogoč. Ne najdete ga, tudi če bi ga z lučjo iskali, italijanskega vojaka, ki bi streljal na naše može.

PRVE ŽRTVE

Sedem oseb obstreljenih. — Eden umira. — Spopadi so se vršili v Newcastle. — 400 vdeleženec.

Newcastle, Pa., 22. septembra. Danes zvečer so izbruhnili tukaj resni nemiri pri Carnegie Steel Company tovarni. Sedem oseb je bilo obstreljenih, ena med njimi smrtonosno. Nemir se je začel, ko je kakih 400 oseb zaprlo stavkokazom pot k tovarni. Kakih dvajset skebov so dobora pretepli, nakar so stopili šerifi v akcijo. Drugi spopad se je izvršil pri Shenoagi Tin Plate Company, kjer sta bila ranjena dva policaja, ki sta hotela ščititi skebe. Enega policaja so pretepli, drugega pa obstrelili. Rane niso nevarne.

BOLJŠEVIKI BODO IZPRAZNILI PETROGRAD.

London, Anglija, 22. sept. — Iz Helsingforsa poročajo, da bodo boljševiski v najkrajšem času zapustili Petrograd. Najvažnejše stvari so že preselili.

NEWYORŠKI SLAMNIKARJI ŠTRAJKAJO.

Včeraj se je vršilo v New Yorku v Cooper Union zborovanje, katerega se je vdeležilo nad 10.000 slamnikarjev.

PRIPRAVLJENA NA POGANJANJA.

Chicago, Ill., 21. septembra. — Prva med jeklarskim družbami v vsakem okraju je danes Interstate Iron & Steel Company, ki ima zaposlenih preko 3000 delavcev, objavila svojim uslužbencem, da je pripravljena pogajati se s komitejem, imenovanim od delavcev glede stavke, ki je bila razglašena.

DENARNE POŠILJATVE V - ISTRO, NA GORIŠKO IN - NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem po ozemlju ki je zasedeno po italijanski armadi. Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mogoče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

50 lir \$ 6.00
100 lir \$ 11.40
500 lir \$ 56.50
1000 lir \$ 113.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft. **TVEDKA FRANK SAKSER,** 22 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cena kronam vedno pada

Pošljamo denar na Kranjsko, Štajersko, Hrvaško, v Slavonijo, Bosno in Hercegovino popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro. Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mogoče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti. Sedaj pošljemo v staro domo vino, na primer:

100 kron \$ 2.70
300 kron \$ 7.35
500 kron \$ 12.30
1000 kron \$ 23.80
5000 kron \$ 119.00
10000 kron \$ 238.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft. **TVEDKA FRANK SAKSER,** 22 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
in corporation
FRANK BAKER, President
LOUIS BENEDICT, Treasurer
Place of business of the corporation and address of above officers
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"GLAS NARODA" (bilo) vsek dan izvenredno nadležno in vrednotno.

Na leto leto vsota let na Ameriko in
Cahado \$1.00
Na pol leta \$0.50
Na četrt leta \$0.25
Na celo leto na mesto New York \$1.00
Za pol leta na mesto New York \$0.50
Za četrt leta na mesto New York \$0.25
Za Evropo za celo leto \$4.00

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Printed every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$4.00.
Advertisement on agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčinja.
Denar naj se blagovito pošilja po Money Order.
Pri naročnikih kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pošljejo kvantitete
namenov, da hitreje najdemo naročnika.

"GLAS NARODA"
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telefon: 877 Cortlandt.

Dividende in delavski boji

Borza predstavlja glavo in možgane kapitalističnega gospodarstva telesa.

Ona je središče tisočih žic skoro nerazrešljivo zavitega omrežja kapitalističnega produkcijskega in razdeljevalnega organizma, ki se steza preko celega sveta.

Prav kot so možgani pri človeku središče njegovega živčnega sistema, ki sprejema vsa čustva veselja in žalosti, tako tvori tudi borza centralno mesto, kamor najdejo svojo pot vsi občutki žalosti ali veselja v kateremkoli delu kapitalističnega gospodarskega telesa in odkoder se oznanja vsaki dan orakel glede obresti, dividend in rent onih, ki žive od potuhlih srag delavca.

Borza pa je tudi — srce kapitalizma.

Veselo in žalost, upanje in strah svetovnega kapitalizma najdejo svoj izraz v kurzih poročilih in dnevnih poročilih v listih.

Menjava kabinetov v lastni ali tuji deželi, padec kakšnega ministra, rojstvo kakšnega princa, padec kakšne krunane glave, da ne govorimo o revolucijah in prekucijah — vplivajo vedno na stanje kurzov. Letina, vreme in veter, nove iznajdbe in razkritja — vse to je vedno izvajalo velik vpliv na padanje in dviganje cen vrednostnih papirjev, s katerimi trgujejo na borzi.

V novejšem času pa je nastopil nadaljni faktor, ki vpliva na borzo in ki potiska v ozadje vse prejšnje merodajne faktorje. To je faktor, ki je sicer od pričetka časov dividend in obresti predstavljal jedno vsake vrednosti, katerega pa so borzijanci dosedaj ometavali in zaničevali.

Ta faktor je delo ali pravzaprav — delavsko gibanje.

Dokler so se dali delavci ponižno izrabljati ter se zadovoljevali z drobtinami, ki so padale z mize bogatinov, so jih smatrali kapitalisti — posebno oni na borzi — za naravno silo, katero jim je nebeski gospod podaril v njih izključno uporabo.

Delavska moč rečnih jim je pripadala kot zemlja, kot moči elementov in kot kulturni zakladi, ki so plod tisočletnega dela.

Se pred vojno se niso brigali kapitalisti za delavsko gibanje, ki je bilo že močno razvito. Za te ljudi je bilo naravnost nepojmljivo, da bi mogli delavci kedaj postati kakšna moč v državi, ki bi bila voljna in v stanu dotakniti se obresti in dividend ali slednje celo odpraviti!

Iz tega samozavestnega miru pa se je cela tolpa izkoriščevalcev zadnji čas — predramila. To pa tembolj raditega, ker odvedo vsi pričo splošnega nemira, stavkarskega razpoloženja ter razširjanja radikalnih teorij vse pomirjevalne formule in vse nasilne odredbe, ki imajo razentega še lastnost, da še bolj razplamte požar nezadovoljstva.

Vse to spravlja v obup ne le fabrikante in industrijalet, temveč tudi — borzijance.

Napisi na borznih poročilih v kapitalističnih listih ter njih vsebina kaže, da se posveča delavskemu gibanju danes tukaj in v inozemstvu veliko več pozornosti kot kateremu drugemu faktorju v socialnem in političnem življenju.

Pričakovana večja stavka ima takoj za posledico padanje cen dotičnih akcij. Že samo poročilo o daljši preložitvi ali popolnem odstranjenju take nevarnosti ima za posledico da cene zopet poskočijo. Najbolj jasno se je pokazalo to vsprico sedanje jeklarske stavke. Tekom zadnjih par tednov so rastle in padale cene akcij jeklarskih trustov vsikokrat kot so se že glasila poročila, da bo mogoče odpraviti difference ali pa da je boj neizogiben.

Brutalno-diktatorski nastop Garyja je spravil akcije za par točk v višino.

Pretnje stavkarskega komiteja, da se bo boj takoj pričel, pa so povzročile padanje kurzov. Zagotovila posredovanja obeh predsednikov, Gompersa in Wilsona so imela za posledico, da je solnce bolj svetlo sipalo na Wall Streetu.

Odkar pa je postal boj neizogiben, je zlezlo srce številnih posameznikov jeklarskih akcij v blaže in prodali so svoje papirke z izgubo.

Če bi ne bilo socialistične literature, če bi ne bili živeli socialistični prvoboritelji, bi se lahko danes človek iz vedenja borze proti delavskemu gibanju naučil to, kar se uči iz socialističnih knjig, da je namreč delo in edinole delo ono, kar ustvarja vse vrednosti in da krade kapitalistični razred delavskemu razredu sadove njegovega dela.

VAŽNO POJASNILO GLEDE POTOVANJA.

Res je, da se zamore sedaj potovati v staro domovino, toda parniki so prenapolnjeni in zato čaka dalj časa v New Yorku tisoč ljudi na prostore. Najbolje je rojakom potrpeti na svojem prostoru, nego po nepotrebnem trošiti v New Yorku denar. Razmere se bodo vendar kmalu izboljšale, zato naj preje raje vsako piše na pojamilo na:

TVERKA FRANK BAKER

22 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Dopis

Richwood, W. Va.

Zadnjič sem poročal o nesreči, ki je zadela rojaka Andy Tekavca, sedaj imam poročilo o roparskem umoru, ki se je pripetil v nedeljo 7. septembra. John Maslo, zaposlen v Camp 50, je 3-4 kva-jin prijatelj kake dve uri hoda preko gozda. Ž njim je šel tudi njegov tovariš, rodom Hrvat. Najzaj grede, ko sta se vračala proti domu, je omenjeni Hrvat ustrelil Johna Masla ter mu vzel okoli 700 dolarjev. Usmrčenega rojaka je skril ne znano kam v grmovje, tako da ga dosedaj še niso našli, pa tudi se neče nikdo brigati, da bi ga našli in spravili na pokopališče. To je vse ležeče na delovodnji pri katerem je bil rojak zaposlen, ker se neče nič brigati ter pusti truplo, da gnije v grmovju. Omenjeni morilec je drugi dan neznan kam pobegnil. Umevno je, da umorjenega bančne čake. Raniči Maslo je bil doma, kolikor je meni znano, ž Zeri pri Ilirski Istri. Star je bil okoli 50 let in še samski. Ako ga bodo našli, bom že še poročal.

Celjsko gimnazijsko vprašanje

Dr. I. Rožman.

V zadnjem času se bavi javnost s preustrojem slov. gimnazij. Tako je tudi celjska podružnica slov. prof. društva sklenila višjemu šolskemu svetu predlagati, da ukrene preureditev celjske humanistične gimnazije (t. j. gimnazije, na kateri se polaga mnogo važnosti osobito na ponk v latinščini in grškem jeziku) v realno gimnazijo, koje ustroj hočemo pozneje razviti. Namen tega sestanka je, da se tudi spodnještajersko delavstvo zainteresira za preustroj celjske gimnazije, ta preustroj javno in odločno zahteva ter potem na reorganiziran zavod tudi svojo dečo pošilja. Preustrojen zavod bode nudil učencu:

1. večjo izobrazbo v realijah (t. j. naravoslovnih vedah) in modernih jezikih;

2. možnost odločitve za študij na univerzi ali tehniki v poznejši dobi.

Da tudi delavstvo pošlje svoje dečo na srednje šole, je dovolj argumentov. Najbolj važen je ta, da dobi na ta način delavstvo organizatorije in duševne delavce prav iz svoje srede, ki bodo natančno poznali težnje in potrebe svojih lastnih vrst. Sicer in dandanes gmojni položaj duševnega delavca zaviranja vreden, pa vendar je treba ravno v sedanjih dobi dati delavski deči mnogo izobrazbe, da se izpopolni jo vrste delavskih voditeljev. Sicer se že marsikateri inteligent prikloni soc. dem. vrstam, toda prava rdeča armada bi morda najuspešnejše bazirala na pristnih delavskih voditeljih — delavskih sinovih. Vrh tega so momentano gmojne razmere delavstva primerno boljše kot nekdanje, tako da zamore delavce misliti tudi na višjo izobrazbo svojih otrok.

S pedagogične strani se je tedaj nasvetovalo in smatralo času in celjskim razmeram primerno predlagati za Celje ustanovitev realne gimnazije Tišinskega tipa, ki ima to ime od tega, da se je prvo upeljal v Tišinu (Teschen) in se po poročilih tamošnjega zavoda dobro obnesel. Njegov sistem je sledeči:

V začetnih dveh razredih se poučujejo vsi učenci po istem načrtu, ki je v vseh predmetih skupno; uče se tedaj vsi latinščini in drugih predmetov po starem načrtu. Po drugem šolskem letu, t. j. za 3. razred se učence odloči, ali hoče postati "čisti gimnazijec", ali pa "realni gimnazijec". Za "čistega gimnazijca" se tedaj dosedanj učni načrt za gimnazije nič ne spremeni; prične se učiti grščine in na daljše z učenjem latinščine. Realni gimnazijec pa zamenja grščino s francoščino, nadaljuje pa z učenjem latinščine; ta razlika velja tedaj za 3. in 4. razred. Po četrtem šolskem letu, t. j. od 5. razreda naprej nadaljuje čisti gimnazijec svoje študije v latinščini in grščini; čisti realist pa postane latinščino, dobi pa mesto na angleščino, kemijo in opisno geometrijo kot glavni predmet. Zraven tega je za višje razrede t. j. od 5. razreda do 8. razreda) še skupina realnih gimnazijcev, ki obiskujejo latinščino in francoščino, ali pa latinščino in angleščino — oboje brez grščine. Tišinski tip ima tedaj tri skupine:

1. čisti gimnazijci s latinščino in grščino;

2. latinorealisti ali realni gimnazijci s latinščino v zvezi z francoščino, ali angleščino brez grščine;

3. čisti realisti s francoščino in angleščino brez latinščine in grščine. Latinorealist in čisti realist imata v realijah večjo izobrazbo kot čisti gimnazijci. To je tedaj bistvo Tišinskega tipa realne gimnazije, ki bi se seveda moral še našim razmeram priključiti mesto francoščine in angleščine bi se mogla vpeljati kot moderna jezika nemščina in laščina.

Važno vprašanje nastane sedaj: v katero skupino z otrokom, ko dovrši prva dva razreda, do koder se, kakor sem povdarjal, poučuje vse učence po skupnem načrtu. Odločujoča je gotovo duševna dispozicija, učenčeva, ki se v tem času že pojavi in ki nagiba učenca na humanistično ali na realistično stran. Soodločilni so potem drugi momenti, kakor uveljavljeno doma, gmojne in krajevne razmere in drugo. Na vsak način pa nudi realna gimnazija možnost humanistične in realistične izobrazbe ter omogoči učenca, da si določeno smer izobrazbe voli šele tekom študija.

Kam se naj obrne čisti gimnazijec po maturi? Lotil se bode študija na univerzi (bogoslovja, modroslovja, pravoslovja, medicine), na živnozdravniški šoli itd. Realist bode študiral na tehniki, visoki šoli za poljedelstvo, rudarski akademiji, eksportni akademiji. Realnemu gimnazijcu se mu študij na vseh visokih šolah, izvenših študij bogoslovja, starih jezikov, modroslovja v ožjem smislu in zgodovine. — Kdaj in kako ravno se bode reformirala celjska gimnazija, to je stvar vlade. Da se pa reformira, to pa je tudi stvar občinstva oziroma delavstva, ki naj preustrojev energetično zahteva in potem svoje otroke pridno na reformiran zavod pošilja. Do sedaj študirajo nas rednih šolah skoraj izključno le meščanski in kmetijski sinovi; delavski otrok je bil na srednji šoli — bela vrana. Opozorjamo v tem smislu posebno del. središča, kakor Trbovje in dr. Jako nadarjene dečke bi se moralo da ti izolirati; eventualno tudi na stroške — organizacij; bil bi to, dobro naložen kapital.

Za pomoč otrokom v Jugoslaviji

Mrs. E. H. Harriman, predsednica American Jugoslav Reliefa, se je zavezala, da bo prispevala vsak mesec skozi tri mesece deset tisoč dolarjev za pomoč otrokom v Jugoslaviji. V Jugoslaviji je 200.000 potlačnih otrok, ki dobivajo po eno dodatno jelo na dan od American Relief Administracije. Človekoljubni dar blagodejnih Amerikance, ki tako nesebično deluje v blaženje trpljenja našim narodom v starem kraju, pomenja torej, da bodo vsi potlačni otroci v Jugoslaviji hranjeni radi njenega prispevka po en dan v vsakem mesecu.

American Jugoslav Relief se je takoj priklasil, ko je Mr. Hoover prikazal potrebo ameriškega komiteja, ki bi deloval v prid jugoslovanskemu naraščanju. Pomoč

Zdravilo za vse mualcularne bolezni je
Pain-Expeller
neprekosljiv.
Pazite na znak
SIDRO.
Po vseh lekarnah
po 35c in 65c ali pa
pišite na
F. AD. RICHTER & CO.
325-326 Broadway, New York

American Jugoslav Relief je omogočila, da se je major Gephart podal v Jugoslavijo in tam organiziral pomožno akcijo, ki je dejanski rešila del prebivalstva v tej zemlji, toliko trpeči radi vojne.

American Jugoslav Relief obstaja od decembra 1918. Njegov namen je prejemati in deliti denarne prispevke za pomoč trpečemu človeštvu v novi jugoslovanski državi brez ozira na versko, politično ali strankarsko naziranje. Delaval je v popolnem skladu z Ameriškim Rdečim Križem in poslal je tja cele kope oblačila poton te organizacije. Nabral je dosedaj \$235.272.65 in izročil Mr. Hooverju \$230.000. Vsak cent na bran gre za direktno pomoč. Svoje uradne stroške pokriva American Jugoslav Relief iz sredstev, izvirajočih iz privatnega daru. Ne plačuje nikake najemnine, kajti Dr. Harris iz New Yorka je blagodar prepustil uradu brezplačno uporabo prostorov na 15. nadstropju hiše 511 Fifth Ave. New York City.

Odbor American Jugoslav Relief je sestavljen od Amerikancev, ki delujejo nesebično v pomoč jugoslovanskim otrokom. Ker je 1) najbolj nujna potreba danes v Jugoslaviji posebna hrana za normalni razvoj otrok, katero hrano je mogoče dobivati sedaj le s pomočjo posebne pomožne organizacije, in 2) ker je American Relief Administration European Children's Relief pod vodstvom Mr. Hooverja najbolj merodajna organizacija za prehrano otrok, zato American Jugoslav Relief po zivlja vse svoje prijatelje in vse druge organizacije, interesirane v pomožni akciji za Jugoslavijo, naj za podpirajo v tem njegovem blagodarjem delovanju. Njegov uspeh pomenja rešitev naraščanja v Jugoslaviji. Njegov uspeh bi pomenjal bednjak slovenskim, medviskimi in srbskimi otroci, od katerih je odvisna bodoča sila in uspeh nove države, za ustanovitve katere so se borili Slovenci, Hrvati in Srbi.

Darovi za Children's Relief naj se pošiljajo na American Relief Administration European Children's Relief, 115 Broadway, New York City, ali pa na American Jugoslav Relief, 511 Fifth Ave. New York City.

Zmagalci ali premaganci

Bodoča dva meseca dala bosta odgovor, dali li Amerika zmagača v tej vojni ali je doživela strašen poraz? Pravi William Mather Lewis, upravitelj oddelka za študij v Treasury Department v svoji poslanici na šest milijonov Vojnih Hranilničnih Društev (War Savings Societies) v Združenih državah.

Vojna nas je stala tisoče neprecenljivih ameriških življenj in milijone težko prisluženih dolarjev. Vse to bo potrošeno zastoj, ako praktično ne izvajamo lekcij, ki jo nas je vojna učila. Amerika je financirala ogromno vojno in istočasno hranila gladujoče zavetnike le s pomočjo vačnosti našega naroda, ki je naenkrat iz zapravljeval postal jako štedljiv. Varčnost bo izvajala zmago tudi v dobi izkušenj, preko katerih nam je iti za časa rekonstrukcije.

Ali o tej varčnosti ni nič kaj veliko več videti sedaj, ko — kakor predsednik Wilson pravi — "se nahajamo pred nalagami, težjimi, bolj zamotanimi, manj lahko pojmljivimi, kakor so bile one za časa vojne". Ena od najtežjih nalog rekonstrukcije je znižanje cen življenjskih potrebščin. Ta naloga se ne more rešiti s povzajanjem plač. Edina rešitev je v tem, da produktija doseže konsekvence, in to je mogoče le tedaj, ako prav oprežno trošimo in ne zapravljamo.

"The Federal Trade Commis-

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.
Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URAĐNIKI:
Predsednik: MIHAEL BOVANSKEK, box 25, Conaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 104 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik nepriznanih smrti: LOUIS COSTELLO, Balda, Colo.
Dr. JOS. V. GRAHEK 445 E. Ohio St., N.S. Pittsburgh, Pa.
NADZORNIKI:
JOHN GOĐE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 3641 Ave. M, So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 6124 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.
POROTNIKI:
GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn.
JOHN REPNIK, S. K. box 24, Export, Pa.
PRAVNI ODBOR:
JOSEPH PLAUTZ, Jr. 482-7th St. Calumet, Mich.
JOHN MOYER, 234-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT POGORELC, 7 W. Madison St. Room 305 Chicago, Ill.
ZDruževalni odbor:
RUDOLF PERDAN, 4024 St. Clair Ave., N.E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yda. Sta box 63 Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407-8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotino glasilo: GLAS NARODA.
Vsi dopisi, tiskajoči se v uradnih zadev kakor tudi denarne vložitve naj se pošiljajo na glavneja tajnika Jednote, vse priitbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.
Jugoslovanska Katolička Jednota se priporoča vsem jugoslovanskim bratjem in sestrstvom. Jednota pošlje na "National Fraternal Congress Institute" v blaginji krogi \$300.000 (tristotno dolarjev). Bolniški doprinos, pokodnina in smrt, niti je še izplačala do \$150.000 (en milijon in pol dolarjev).
Bolniška podpora je centralizirana. Vsek opravičen bolnik si je svetel da bi dobil podporo, kadar jo potrebuje.
Društva Jednote se nahajajo po raznih naprednih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Društvo se lahko ustanovi s 4 člani ali članicami.
Za nadaljna poiznanja se je obrniti na glavneja tajnika.

son začela je preiskavo proti kompanijam, ki prodajajo špekulacijske delnice na petrolej (Oil stocks). Ta podjetja uspevajo samo tedaj, ko je dosti denarja in ko ljudje vsled razpisnosti hočejo čez noč obogatiti.

"Oddelek za študij v Treasury Department dobiva poročila od svojih ljudi po vsej zemlji, ki pravijo, da zastavljalnice, podjetja, ki se bavijo z razpadojo delnice, in neka vrsta trgovskih hiš zaslužijo velikansko denarja radi tega, ker lastniki Liberty bondov rade volje žrtvujejo ta dragoceni in dobri papir za mnogo nižjo ceno, kakor je vreden, in to samo za to, da zadovoljijo hrepenenju po lišpu in zabavi ali pa da dobijo kakke vrednostne papirje, za katere se jim obetajo nenagode visoke obresti.

"Ako narod ne želi varovati svoje lastno imetje in dobro svoje države v tem kritičnem času pametne varčnosti in s tem, da drži, pri sebi svoje Liberty bonde in War Savings Stamps in se bo bori proti vsakemu trgovcu, ki skuša napraviti neprimeren dobiček, ako z drugimi besedami pozabimo dobro lekcijo, ki jo nas je vojna naučila, potem pa smo za res premagan, in ne zmagovalec narod".

KUPUJTE W. S. S. Drobno

Tusar češkoitaljanski ligi.
Predsedništvo češoslovaško italijanske lige objavlja pismo predsednika Tusarja, ki je je poslal imenovani zvezi:

Prejel sem vaše uljudno pismo in prosim, da blagovolite sprejeti mojo zahvalo za vašo voščila. Ob tej priliki zahvaljujem se vam tudi za vaše sodelovanje, ki je bilo zelo uspešno. Imate pravico, da ste ponosni na dosežene uspehe. Popolnoma ste razumeli težnje češoslovaškega naroda in ste kot dobri domoljubi, vedno pripravljani dati svoje življenje za pravice, za pravičnost in za resnico, pričeli intenzivno podpirati naše tako vroče in žive želje za dosego naše narodne neodvisnosti. Vse češoslovaški narod, vlada in jaz se popolnoma zavedamo vaših velikanskih zaslug in vslatih je vaše ime zapisano z zlatimi črkami ne le na dnu naših srce, temveč tudi v narodovi zgodovini. Želim, da bi odlašaji med vašimi plesno veselico, katero privedi slovensko svednoselnskega podporne društvo Jasp Jurčič Stev. 152 SSPZ, v South Forku, Pa., v soboto 4. oktobra. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina za moške 35c; dame so vstopnine proste. Tem potom vjudno vabimo vse rojake in rojakinje iz South Forka in okoli, da se naše veselice vdeležijo. Za vsestransko postrežbo bo skrbel za to izvoljeni odbor. Obenem se naznaja članom omenjenega društva, da kateri se ne vdeležijo veselice, prispeva \$1.00 v društveno blagajno. Jacob Govekar,

Moški in ženske
Ne napravite napake. Zakaži si ne preskrbite najstarejšega, najpoštenjšega, najiskusnejšega in najboljega zdravilnika v svetetu Dr. Mullin ima 35 let izkušnje v zdravljenju tisočev in tisočev bolnikov na najrazličnejše načine. Valed tega je postala najbolj neodvisen zdravnik, pri katerem se lahko zagurate za svojo bolezen. Brez skrbi boste dobili pri njem najbolj temeljito zdravljenje in veliko remisije ne pomči za vaš denar.
Brezplačna zdravniška preiskava potom stroja.
Govori vaš materni jezik.
Uradne ure od 9. do 6. v nedeljo od 10. do 2.
Dr. B. F. MULLIN
411 - 4th Ave., 2nd Floor, PITTSBURGH, PA.
Nasproti glavne pošte.

Nаша sfera upliva

PHO: FRANKLIN EGAN.

Če skuša človek premotriti turski položaj, se mu zdi kot da imajo pred seboj veliko uganko, katere ne more rešiti brez zunanje pomoči. Kljub temu pa je mogoče pregledati položaj, ki se tiče, posredno ali neposredno, bodočnosti Zdrženih držav in vsled tega je ta predmet največje važnosti za Amerikance.

Številni Amerikanci, ki so v tesnem stiku s položajem, so prepričani, da morajo Združene države prevzeti rešitev tega težkega vprašanja. Če bi Združene države tega ne storile, naj bi storila te Anglija. Če pa bi Anglija ne hotela tega prevzeti, naj bi se lotila naloga kaka druga država.

Čeprav so Amerikanci in Angleži prepričani, da bi bile le Zdr. države ali Anglija uspešne v tem, Francozi, Italijani in Grki ne soglašajo s tem naziranjem ter izjavljajo, da je to omalovaževanje njih zmožnosti. Kljub temu pa je prepričanje skoro vsakega, da se mora lotiti oni, ki bo prevzel to nalogo, sledne prav sam, brez vsake pripomoči od strani drugih. Vsakdo spoznava resnico, da bi bilo nevarno razdeliti oblast med različne države, kojih cilji in aspiracije se razlikujejo med seboj.

Vsa znamenja pa kažejo, da se je to dejanski že zgodilo. Nesrečno staro cesarstvo je bilo že parcelirano. Francozi so zasedli en del, Grki nadaljni del, Italijani so se vrinili v tretji del, Angleži so zasedli Palestino in Mezopotamijo ter predstavljajo nadvladujoči element v Carigradu. Noben sklep pa dosedaj še ni bil uveljavljen, ki bi ustanovljal stalno stališče tega ali onega naroda. Vsled tega so postale zaveze še veliko bolj komplicirane in vsprico tega bi moral ameriški narod odpreti svoje oči ter videti jasno, kaj bi se v danem slučaju zahtevalo od njega. Ne morem trditi, da bi bil v stanju postaviti kak predlog, a hočem kljub temu nuditi par površnih pojasnili. —

Ravno sedaj kažejo vsa znamenja, da je naša edina dolžnost prehranjevati vsakega, in to svojo dolžnost vršimo z metodično nepristranostjo, vsled katere je postal naš položaj naravnost poseben. Rekli pa so nam, da moramo prevzeti svoj del odgovornosti. — Opustiti moramo svoje osamljenje ter prevzeti nalogo, katero smatrago drugi za naš poseben "job". Vsi so pustili to nalogo nam in to imamo. Presenečeni vladajoči krogi v Carigradu se vprašujejo: — Ali bodo Združene države prevzele službo mandatorja za Armenijo?

To je, kar hočejo od nas in ničesar drugega. Poslužili so se našega veroizpovedanja, da smo nesebični in sedaj skušajo naprtniti na nas edino breme, katerega noče nikdo drugi prevzeti. Ko so vse natančno preštudirali glede nas, so prišli vsi do naslednjih zaključkov:

— Ustvarili bomo najhujši mednarodni položaj kot je kdaj obstajal in potegnili jih bomo v to zmedo na podlagi izjave, da smo skupno odgovorni z ostalim svetom za vzdržanje bodočega mira.

S tem so nas hoteli spraviti v vogal, kjer bi ne mogli dvigniti nobene druge besede kot one besednega protesta.

Kaj bomo storili glede tega? Zavezniki pravijo, da je Armenska ameriška upliva sfera v bližnjem Iztoku.

To je resnica, a samo v enem oziru. To deželo smo napravili za svojo sfero upliva potem, ko smo storili, kar je bilo v človeški moči, da rešimo preostanke armenskega naroda masakrov in izstradanja. Vsled tega smo tudi spojeni s to majhno deželo z vezmi, katero bo težko kdaj pretrgati. Prepričan sem, da moramo storiti za Armenijo vse, kar je v naši moči, a ne vidim nobenega vzroka, da bi storili to pod krinko mednarodnega kozlja.

Če že hočemo sprejeti kake obveznosti, imamo vsaj pravico diktirati pogoje, pod katerimi bi prejeli obveznosti, kajti drugače bi kaj kmalu do prepričanja, da smo si naprtni naravnost nezno breme.

Lahko bi se umaknili iz spletke Bližnjega Zapada ter se vrnili v udobni položaj opazovalca od daleč, v katerem smo se nahajali toliko časa. Mi pa se nahajamo v sredini te kolobocije. Razen tega pa nismo ljudje, ki bi zapustili svoje postojanke. Če hočemo zapustiti svojo postojanko, moramo storiti to takoj in brez vsakega pridržka. Odit mora v prvem slučaju, ne da bi pustili za seboj niti najmanjši sled avtoritete ali pa uveljaviti avtoriteto, ki ne bo obsegala le Armenske, temveč tudi vse ostale dežele, ki so v ekonomskem oziru zvezane med seboj ter odvisne od onga, ki jih podpira.

Skušal bom pojasniti natančno to, kar mislim. Nočemo navedati dokazov na podlagi zemljevidov, temveč se hočem omejiti le na pojasnitve ekonomske medsebojne odvisnosti teh dežel. To ozemlje obsega morske ožine pri Carigradu, Carigrad sam, celo Transkavkazijo ter celo ozemlje, ki bo eventualne pripisano novi armenski državi.

Oni, ki pošteno mislijo na ustanovitev teh razmer, ki bi imele za posledico trajen mir v teh državah, bi gotovo hoteli razdeliti Turčijo v posamezna plemena, nakar bi ustvarili veliko federacijo avtonomnih držav ter poverili splošno nadzorstvo celega posameznih ali mandatarja.

Glas idealista pa ima kaj malo upliva v sedanjem hrušču in človek je vesel, če čuje iz Pariza poročila, ki imajo v resnici kako podlago in ki ne temeljijo le na razpoloženju in čustvu. Vse naše izjave, da se bomo umaknili v svojo deželo ter pustili vse stvari na miru, navdaja zavezništvo z velikim strahom.

Sedaj ne obstaja nobena turška Armenija več, čeprav ni mirova konferenca dosedaj še določila meja bodoče armenske države. Kljub temu pa se nahajajo v nekdanji turški Armenski oboroženi sili Turkov, kateri so izročili tisoči Armencev na milost in nemilost. Številni preganjani Armenci so se preselili v rusko Armenijo in umrljivost med preživeli je bila zelo velika. Kljub temu pa je na ruski strani 350.000 beguncev, ki le čakajo na priliko, da se vrnejo v svojo domačo deželo.

Tak je položaj, ki obstaja sedaj, a ta položaj se bo še neizmerljivo poslabšal, če ne bo kaka velesila vzela zadeve v svoje trdne roke ter dokazala v najkrajšem času, da je zmožna voditi zadeve. Kljub vsemu, kar je bilo storjeno, je bilo v ruskem delu Armenske ter v drugih delih Kavkaza nekako šeststo tisoč Armencev, ki so na robu izstradanja in nekako tristisoč, ki so v dejanski nevarnosti, da umrejo od glada.

IZ URADA Z. J. P. D. FOREST CITY, PENNA.

Predsednik: PRIM. KOGOJ, 6518 Edna Ave., Cleveland, O.
Podpredsednik: GEORGE BRAŠIČ, Johnstown, Pa.
Glavni tajnik: JOS. DUPIN, 203 McConaughy St., Johnstown, Pa.
Glavni tajnik za Slov.: A. ZBAŠNIK, 102 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.
Blagajnik: ZOFKA BIRK, 6606 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Glavni pevorodja: IGN. HUDE, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Nadzorniki: AVG. GOSTIŠA, box 310, Forest City, Pa.
" " JOS. REMS, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
" " JANKO BAHORIČ, Johnstown, Pa.
" " JOSIP SLADKI, Johnstown, Pa.

Zapisnik seje

ZVEZE JUGOSLOVANSKIH
PEVSKIH DRUŠTEV
v ponedeljek 1. septembra 1919
v Forest City, Pa.

Predsednik Kogoj odpravi zborovanje ob deseti in dopolne s primernim pozdravom. Narzola so sledeča društva: slovenska društva: Slavce iz New Yorka, Prešeren iz Pittsburgha, sekstet društva iz Clevelanda in Zvon iz Forest City; hrvatsko pevsko društvo Rodoljub iz Johnstowna. Zapisnikarja je izvoljen Anton Zbašnik.

Sledi čitanje zapisnika zadnjega zborovanja v New Yorku, predlagano in potrjeno, da se zapisnik sprejme, kot bitan. Sestra Špica ugovarja temu, češ, da oči bi se prej uređila finančna vprašanja, tikajoča se lanskega koncerta. Brat Kogoj misli, da bi se to prepustilo posebnemu odboru in da naj se zapisnik sprejme kot je bil bitan. Istega mnenja sta tudi Sakser in Hude. Debatu se zaključuje in zapisnik je sprejet in potrjen. Čitanje korespondence po tajniku se opusti, ker vsebuje večina dopisovanja glede koncerta. Tajnik čita resignacijo društva Domovina iz New Yorka; odstop tega društva se sprejme. Dalje pa čita tajnik, da so sledeča društva vplačala članarino: Slavce, Prešeren, Rodoljub, Zvon in odsek društva iz Clevelanda. Imena vseh članov nima na razpolago. Finančno poročilo pravi, da je bilo v zvezi blagajni due 31. avgusta 1919 \$696.70. Sestra Birk pravi, da je ona dobila \$7.95 manj kot kažejo tajniške knjige; vsled tega se odloči, da se vpraša bivšega blagajnika Horvatića za pojasnilo.

Pritožbe.

Brat Gostiša se pritožuje v imenu društva Zvon iz Forest City proti dosedanjemu tajniku Smonovniku ter ga dolga, da je deloval na vse pretege, da onemogoči skupni koncert Zveze v Forest City; zahteva dalje, da Smonovnik pojasni zbornici vzrok svoje akcije. Smonovnik izjavi, da je Hude priporočil, da bi se vsako

Tekom poletja, ko sem se nahajal v Armeniji, sem videl vseposod znake velikanskega stradanja. Prišel sem v stik z ljudmi, ki so se že štirinajst dni mudili na pokopališčih ter izkopavali živega trupla, katere so zavživali. Naletel sem na odrasle, ki so pobirali goše kosti svojih lastnih otrok, ki so umrli od glada. Videl sem moške, ženske in otroke, ki so hodili po poljih ter iskali zelšča, katerih bi ne moglo v drugačnem slučaju zavžiti nobeno človeško bitje. Videl sem tudi umirati ljudi najbolj grozovite smrti, katero si more izmisliti človeška domišljija.

Prebivalstvo ruske Armenije šteje nekako dva milijona ljudi in v drugih deželah, v zapadni Turčiji ter v različnih delih Evrope je najti skupine beguncev, ki štejejo mogoče 150.000 duš.

Človek bi lahko rekel, da ni preostalo dosti tega nekoč mogočnega plemena, da bi bilo mogoče zgraditi državo, a kakorhitro se bo pričela rekonstrukcija, bo opaziti vseposod blagostanje, ki bi bilo v drugih deželah naravnost neznašljano.

Edipi resnični dohod v Armenijo — v turško ali rusko — je skozi Dardanele in Bospor, preko Črnega morja do Batuma in od tam po železnici do Tiflisa, odkoder teče edina železniška proga v južno zapadni smeri krozi Aleksandropol in Kars do Erzeruma. — Stranska proga odhaja od Aleksandropola in ta je zvezana z Erivanom na poti proti Tabrizu. Erivan je glavno mestno takozvane armenske republike kot obstaja danes.

Težkoče, ki bi bile zvezane z ustanovitvenjem neodvisne armenske republike, bi bile velikanske. Armenski patrioti sanjajo o velikem preporodu, a ne pomišljajo pri tem, da bi bili v velikanski manjšini in to brez ozira na ozemlje, ki bi jim bilo pridrženo. Komaj polovico moža bi mogli postaviti na vsako kvadratno miljo.

Poleg tega pa ne smemo pozabiti neutešljivega sovraštva Turč. v. ki bi se še povečalo, če bi se udeležilo sklepe mirovne konference.

Amerikanci pravijo: — Če hočemo v resnici imeti kaj opravka s to deželo, moramo tudi imeti dostop do nje.

To je resnično in glavno vprašanje, katero je treba rešiti, predno se Amerika odloči, da prevzame mandat nad Armenijo.

nasprotstvo lokalnega pomena, to je, da se tiče samo društva Zvon v Forest City, ne pa celokupne Zveze. Brat Rems sicer vjame to, ampak obojima njegov (Smonovnikov) nastop v tem, da je skušal preprečiti letošnji skupni koncert v Forest City. Predsednik Kogoj nato izjavi, da se tudi njemu daleč, kot da bi hotel Smonovnik preprečiti letošnji koncert, kajti slehni mu je v nekem pismu, katerega pa nima momentano na razpolago, tako priporočal, ne da bi navedel vzrok. Hude je mnenja, da je Smonovnik dolžan Zvezi pojasniti za njegovo zahtevanje v tem oziru. Gostiša ponovno zahteva, da se Smonovnik izrazi; v tem ga podpre tudi Zbašnik. Smonovnik enostavno molči. Hude trdi, da je tudi njemu pisal v istem tonu kot Kogoj in pravi, da kdor se noče opravičevati, je kriv. Bombač predlaga nezapuščeno Smonovnika. Predsednik Kogoj misli, da bi bilo bolje, ako se spor mirnim potom poravnava, s čemur se pa ne strinja Rems, češ, da ima cela zbornica pravico obsojati, ne pa predsednik sam; obenem zahteva, da se stavi predlog Bombača na glasovanje. Sakser misli, da niso nezapuščeni nič kaj primerne, rama pa nekoliko potrpeti in biti odpustljivi. Bombač umakne svoj predlog. Kogoj priporoča zbornici, da uvažuje nasvet Sakserja. Debatu zaključena. Smonovnik pripozna svojo krivdo. Zbornica nato izjavi, da naj Smonovnik skriša poravnati svoj greh, in ko bo Zveza o tem prepričana, sprejme odvezo.

Brasič se pritožuje, da je bilo v tem letu premalo publicitete za naš koncert, da ni bilo v nobenem hrvatskem listu ničesar objavljene; da je naše jugoslovansko polje veliko in da bi vsled tega tudi naše delovanje moralo biti obširno. Hude pojasnjuje letošnje nepovoljno stanje društva in pa negotovost vdeležbe društva Rodoljub, obenem je mnenja, da bi morali vse skupaj agitirati za naš koncert. Odobravano. Dalje brat Hude priporoča, da bi se vsako

Brat Gostiša se nato v imenu društva Zvon zahvali celi zbornici za poset in izrazi upanje, da bo vsaki le dobre spomine odnesel s seboj, kajti, da so nas postregli, kakor jim je bilo mogoče. Brat Kogoj se nato v imenu Zveze zahvali pevskemu društvu Zvon za gostoljubnost in naklonenost, ki je bila izkazana članom in članicam za časa njih poseta v Forest City. Obnem tudi izrazi nado, da bi se vsi skupaj in še v večjem številu zopet sešli pri prihodnjem koncertu.

Nato predsednik Kogoj zborovanje zaključuje.

društvo pričelo im prejšnjem letu pripravljati za skupni koncert, da bo uspeh tem boljši.

Predsednik nato pozove zbornico, da izvoli posebni odbor, ki bo uredil zadevo lanskega koncerta, to je, kar se tiče vseh stroškov društva, ki so se istega vdeležila. Sakser se s tem strinja in obenem priporoča, naj bi se držalo v blagajni stalno svoto \$200.00. Sprejeto. Sklene se, da vsako društvo izvoli enega delegata za uredbo računov. Izbrani so sledeči: Slavce, Hude; Prešeren, Bombač; Cleveland, Kogoj; Rodoljub, Dupin; Zvon, Gostiša.

Sklene se, da se prej kot mogoče stopi v zvezo z Glasbeno Matice v Ljubljani in z Matice Hrvatske v Zagrebu, da se nabavijo najnovejše pesmi ter da postane naša Zveza članica teh dveh organizacij. Rems priporoča, da bi se razpisalo nagrado 1000 kron za novo in posebno kompozicijo in raj se ta svota pošlje na ljubljansko banko, da jo hrani, dokler naša Zveza ne odloči, komu naj se denar izplača. Ponudbe morajo biti poslane najkasneje do 1. maja 1920. Predlog sprejet.

Prejde se na volitev uradnikov za tekoče leto. Izvoljeni so: predsednik Primož Kogoj, podpredsednik Jurij Brasič, glavni tajnik in tajnik za hrvatski oddelek Josip Dupin, tajnik za slovenski oddelek Anton Zbašnik, blagajničarka Zofka Birk, vrhovni pevorodja Ignacij Hude, nadzorniki Josip Rems in Avgust Gostiša.

Vsled njegove poštrevanosti in naklonenosti napram pevski Zvezi je bil g. Fr. Sakser izvoljen častnim članom Zveze Jugoslovanskih Pevskih Društev v Ameriki.

Za obdržavanje prihodnjega koncerta je bilo predloženo mesto Pittsburgh. Brat Varoga pojasnjuje v imenu Prešerna, da bi bilo boljše, ako se vsi koncerti v Pittsburghu šele leta 1921, kajti takrat bo imela Narodna Hrvatska Zveza svojo konvencijo v Pittsburghu in delegati bodo z veseljem prišli na ta koncert; obenem predloži mesto za prihodnji koncert 1920 Johnstown, Pa., ali Youngstown, Ohio. Sklenjeno je bilo, da se to prepusti klubu, da se pa ima koncert l. 1921 vršiti v Pittsburghu. Bratu Dupinu je naročeno, da stopi takej v zvezo s hrvatskim pevskim društvom Strossmayer v Youngstownu, O., da poizve ako bi bili pripravljeni pristopiti k Zvezi.

Brat Gostiša se nato v imenu društva Zvon zahvali celi zbornici za poset in izrazi upanje, da bo vsaki le dobre spomine odnesel s seboj, kajti, da so nas postregli, kakor jim je bilo mogoče. Brat Kogoj se nato v imenu Zveze zahvali pevskemu društvu Zvon za gostoljubnost in naklonenost, ki je bila izkazana članom in članicam za časa njih poseta v Forest City. Obnem tudi izrazi nado, da bi se vsi skupaj in še v večjem številu zopet sešli pri prihodnjem koncertu.

Nato predsednik Kogoj zborovanje zaključuje.

Anton Zbašnik, zapisnikar.

Zapisnik seje

POSEBNEGA ODBORA ZA
UREDBO RAČUNOV
ZJPD.
v torek dne 2. septembra 1919
v Forest City, Pa.

Predsednik Kogoj odpre sejo ob pol deseti uri dopolne. Navzoči: uradniki Kogoj, Dupin, Zbašnik, Zofka Birk in Hude ter delegata Bombač in Gostiša.

Na dnevni red pride uredba računov lanskega koncerta. Hude poroča, da je bilo pri lanskem koncertu precej zaprek, da bili račun vseeno urejeni, ampak so se izgubili in vse, kar mu je znano sedaj, je, da je znašal čisti dobiček koncerta v New Yorku 118 dolarjev 17 centov, kar je blagajničarka tudi sprejela. Poročilo br. Hude se svzame v naznanje Kogoj priporoča, da bi se zadevo tako uredilo, da ne bi poznejši odbori mislili, da smo storili kaj nepravilnega.

Prejde se na revizijo računov koncerta v Forest City. Brat Gostiša poroča v imenu društva Zvon, da mu je nemogoče položiti natančnega izkaze dohodkov in izdatkov, ker nima še vseh vstopnic dobljenih nazaj in ker tudi nekateri člani društva Zvon, ki so ličili vstopnice, niso še prišli na sejo. Konferenca je mnenja, da bi mo-

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVLJENA
5. JULIJA 1908

INKORPORIRANA
27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION
Glavni sedež: Denver, Colorado.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOHN PEKEC, 4459 Wash. St., Denver, Colo.
Podpredsednik: JOHN FAJDIGA, Box 33, Leadville, Colo.
Glavni tajnik: FRANK SKRABEC, 4664 Wash. St., Denver, Colo.
Zapisnikar: ROBERT ROBECK, Sta. 5, Pueblo, Colo.
Glavni blagajnik: JOSIP VIDETIČ, 4485 Logan St., Denver, Colo.
Zaupnik: FRANK ZAITZ, 514 W. Cestnut St., Leadville, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: JOHN GERM, 734 Moffat Ave.
MIHAEL KAPSCH, 508 N. Spruce St., Colo. Springs, Colo.
GEORGE PAVLAKOVICH, 4717 Grant St., Denver, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: ANTON KOCHEV, 1296 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
JOHN KOCHAN, 1203 Mahren Ave., Pueblo, Colo.
FRANK CANJAR, 500-501 — 45 Ave., Denver, Colo.

ZDruževalni ODBOR:

Predsednik: FRANK BOYTZ, RR. 2, Box 132, Pueblo, Colo.
FRANK MARTINJAK, Box 250, Ely, Minn.
PETER GESHILL, 4464 Wash. St., Denver, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. R. S. BURKETT, 4487 Washington St., Denver, Colo.

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Vse denarne nakaznice in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. tajnika, pritožbe na predsednika gl. nadzornega odbora, prepirne zadeve pa na predsednika glavnega porotnega odbora.

rati biti račun gotovi, kajti članom se mudi domov. Brat Kogoj želi, da konferenca odloči, če imajo člani, ki niso odobrili, oziroma delegati, pravico do posvetovalnega glasu. Konferenca jim to dovoli. Ker ni bilo natančnih računov mogoče predložiti, predsednik Kogoj sejo prekine do pol 2. ure popoldne, da se dā društvu Zvon priložnost skleniti vse račune in jih predložiti konferenci v pretrus. Ko se je konferenca zopet sestala ob pol drugi uri popoldne, predloži brat Gostiša sledeči račun: Dohodki na koncertu 365 dolarjev 50 centov. Izdatki: Za dverano \$25.00, za letake \$9.00, za polje \$10.00 (1), rože \$22.00, za vstopnice \$20.00 (2). Skupni stroški torej znašajo \$6.00 in čisti prebitok pri koncertu \$270.50. Izdatki za poljejo in vstopnice so računani povprečno in mogoče bo nekoliko manj, kadar so računi predloženi. Čisti dobiček pri banketu znaša \$0.30 (bilih trideset centov). Vstopnice na banket je bilo prodanih za \$22.00 in za pivo se je dobilo \$67.80, skupaj torej \$289.50. Banket stane \$247.50 in za pivo se je izdalo \$42.00, torej znašajo stroški \$289.50, ali 30c manj kot dohodki. Čisti dobiček koncerta in banketa znaša torej \$270.50.

Prejde na na prenevalno razdelitev denarja, ki je bil v blagajni pred letošnjim koncertom, med člane, ki so se vdeležili lanskega koncerta v New Yorku. Ker je konvencija zaključila, da mora biti stalne rezerve v blagajni 200 dolarjev, imamo torej razpoložati \$496.70. Konferenca sklene, da se od navedene svote uporabi 400 dolarjev v pokritje vseh stroškov društva Zvon in Clevelandkega društva pri lanskem koncertu, in sicer prejme društvo Zvon \$112.00 in društvo iz Clevelanda \$284.70. Društvo Zvon je tedaj imelo \$226.00 vseh stroškov in clevelandsko društvo \$600.00. Nato predsednik sejo prekine do pol osne ure zvečer.

Ker o pikniku nismo imeli natančnih računov na razpolago, smo napravili samo nekaj provizorični pregled, iz katerega je razvidno, da je bil prebitok na pikniku \$158.27, kar je vzela konferenca v naznanje. Natančni račun mora društvo Zvon predložiti gl. tajniku Dupinu in kadar ima sled-

nji vse račune v redu, potem bo izračunal, koliko prejmejo posamezna društva, ki so se vdeležila koncerta v Forest City, v svrhu pokritja vseh stroškov. Zastopnikom posameznih društev je naročeno od konference, da v najkrajšem času pošljejo račun vseh stroškov gl. tajniku.

Nato predsednik Kogoj sejo zaključuje.

Anton Zbašnik, zapisnikar.

Prejde se na prenevalno razdelitev denarja, ki je bil v blagajni pred letošnjim koncertom, med člane, ki so se vdeležili lanskega koncerta v New Yorku. Ker je konvencija zaključila, da mora biti stalne rezerve v blagajni 200 dolarjev, imamo torej razpoložati \$496.70. Konferenca sklene, da se od navedene svote uporabi 400 dolarjev v pokritje vseh stroškov društva Zvon in Clevelandkega društva pri lanskem koncertu, in sicer prejme društvo Zvon \$112.00 in društvo iz Clevelanda \$284.70. Društvo Zvon je tedaj imelo \$226.00 vseh stroškov in clevelandsko društvo \$600.00. Nato predsednik sejo prekine do pol osne ure zvečer.

Ker o pikniku nismo imeli natančnih računov na razpolago, smo napravili samo nekaj provizorični pregled, iz katerega je razvidno, da je bil prebitok na pikniku \$158.27, kar je vzela konferenca v naznanje. Natančni račun mora društvo Zvon predložiti gl. tajniku Dupinu in kadar ima sled-

Prejde se na prenevalno razdelitev denarja, ki je bil v blagajni pred letošnjim koncertom, med člane, ki so se vdeležili lanskega koncerta v New Yorku. Ker je konvencija zaključila, da mora biti stalne rezerve v blagajni 200 dolarjev, imamo torej razpoložati \$496.70. Konferenca sklene, da se od navedene svote uporabi 400 dolarjev v pokritje vseh stroškov društva Zvon in Clevelandkega društva pri lanskem koncertu, in sicer prejme društvo Zvon \$112.00 in društvo iz Clevelanda \$284.70. Društvo Zvon je tedaj imelo \$226.00 vseh stroškov in clevelandsko društvo \$600.00. Nato predsednik sejo prekine do pol osne ure zvečer.

nji vse račune v redu, potem bo izračunal, koliko prejmejo posamezna društva, ki so se vdeležila koncerta v Forest City, v svrhu pokritja vseh stroškov. Zastopnikom posameznih društev je naročeno od konference, da v najkrajšem času pošljejo račun vseh stroškov gl. tajniku.

Nato predsednik Kogoj sejo zaključuje.

Anton Zbašnik, zapisnikar.

JUGOSLOVANI SO

BOMBARDIRALI REKO

Rim, Italija, 22. septembra. — (Poročilo Ass. Press.) — Čete Gabriella D'Annunzia so začele razoroževati civilno prebivalstvo. V čemovih Hrvatov, Srbov, Madžarov in Nemcev so našli dve strojni puški, veliko revolverjev, pušk in municije.

V Bakru, pet milj jugovzhodno od Reke, je koncentriranih dvanajst tisoč jugoslovanskih vojakov.

Casopis "Epoca" poroča, da je vsa brzojavna in telefonska zveza z Reko prekinjena. Nobeno pismo ne sme na Reko in z Reke. Mesto nima niti z Italijo nobene zveze.

Ljudje so že začeli demonstrirati po ulicah ter zahtevati hrano.

"Tempo" naznanja, da je par jugoslovanskih mladeničev vrglo več bomb na glavno reško ulico.

Ena oseba je bila mrva, več pa nevarno ranjenih.

Isti časopis, tudi pravi, da je D'Annunzijevo armada okupirala jugoslovansko predmestje Sušak ter vse višine krog Reke.

Rim, Italija, 22. septembra. — Zadnji čas so se vršila velika posvetoovanja med senatorji in poslanci na eni strani ter ministrskim predsednikom Nitijem in zunanjim ministrom Tittonijem na drugi.

Ministra sta izjavila, da sta bila predložena predsedniku Wilsonu dva načrta, katere sta odobrila Anglija in Francija.

Prvi načrt določa: Reka naj pripade Italiji, zaležje, zaeno z vzhodnim delom Istre naj pa dobi Jugoslovani.

Drugi načrt je sledeči: Reka naj bo čisto neodvisno mesto. Vzhodni del Istre in ozemlje severno od Reke naj pa postane neodvisna država, katero naj upravlja mednarodna komisija ali pa Liga narodov.

Po vsem tem, kar je napravil D'Annunzio, najbrže ne bo niti prvi niti drugi načrt zadovoljil italijanskega naroda.

Kot se čuje, noče predsednik Wilson ničesar slišati, da bi dobila Italija Reko.

ZOPER BOLEČINE NA JETRIH

RABITE

LAXPHYLIN

nizkrat boljšega na svetu. Celotno zdravilo, 48 tablet, \$10.40, ena dozirna \$2.00, s takšno vred. Prodaja edinec Laxal Medicine Co., 656 Laxal Bldg., Pittsburgh, Pa.

Novice iz Jugoslavije

Cerkveni konkordiat z Jugoslavijo
Iz Rima se poročajo, da je papež sprejel ljubljanskega škofa dr. A. Bonaventura Jegliča in da je imel z njim razgovor o konkordatu, ki ga namerava Jugoslavija skleniti z Vatikanom.

Uvoz soli v Jugoslavijo

Kakor se poročajo iz Beograda, so na potu v Jugoslavijo velike množice soli; tako je upati, da bo polnoma odstranjena pretežna križa zaradi pomanjkanja soli.

Kako se postopa z delavci

Iz Trbovelj poročajo: Redko kdaj pride kaka vest iz naše tovarne v javnost. Samo pač pehlevne ovčice, ki se jih lahko omalovažuje in a njimi poljubno počne. Tako vsaj si mislijo naši pazniki, med katerimi se osebno odlikuje eden. Kot bivši orožnik ne more pozabiti zlatih časov, ko je imel pod avstrijskim točnim veliko oblast in katere se je, kot pravijo, v izdatni meri posluževal. Njemu se Jugoslavija zdi še vse preveč demokratična. On še vedno misli, da se mora z delavci postopati kot z živino, jih suvati, ob tla metati, tožariti jih pri ravnanju in t. j. Povemo pa, da so tudi zanj vrata odprta. Če ne opusti svojih manir, bo šel tja, kamor si želi njegovo zaključeno sree.

Kako skrbijo podjetniki za delavce

Čenjenim bralcem naj s temi vrsticami očrtno sloveskaljuba črta jugoslovanskih buržujev, podjetnikov napram delavstvu. Posebno se odlikuje pri tem ljubljanska kamnolomna tvrdica A. V., v kateri se delavec, ki pusti svoja leta in uči v obratu, nazadnje enostavno postavi na cesto. Podjetnik te tvrdke je za časa vojne pridobil mnogo tisočakov od delavskih žoljev in podpisoval z njimi avstrijsko vojno posojilo. Sedaj A. V. svojemu delavstvu, ki je opravičeno zahtevali pri teh razmerah medeno povzvišanje, kratkoma odbije vse zahteve. To da je na znanje vse bralcev, kako taki podjetniki za svoje delavce, ki niso vse življenje pri njih, dobro skrbijo. Dopovedno že enkrat takim podjetnikom, da delavce tudi spada v slovesko družbo in da se ne ravna z njim kot z živino. Spoznamo že enkrat, da nam podjetniki nikoli ne bodo pomagali, če si sami ne pomagajo!

Razmišljanje o ljubljanski kovinarski stavki

Nekdo piše: Bolj ko premišljujem, kdo je pravi pravi duševni voditelj Jadranske banke, ki trdovratno odklanja zahteve ljubljanskih kovinarjev, manje vem. Predsednik je g. Majdič, ki ga njegovo delavstvo prav dobro pozna od borbnosti so župniki, kamnoseki, advokati itd.; lastniki so Slovenci, Hrvati, Nemci, Italijani, Madžari, Čehi vseh mesninskih političnih strank. In zopet mi zastane pamet. Mislim namreč na to, kako je to mogoče, da so v boju proti delavstvu in uradništvu tovarni vsi ti gospodje tako složni? Ali so res prepričani, da delajo prav, ali jih le kdo za nos vodi? Jaz smatram stvar za nekoliko dalekosežnejšo. V narodno-gospodarskem oziru in v socialnem pogledu je stvar precej enostavnejša. Dalje trdimo, da se mi zdi, da je Jadranska banka novopečeno podjetje, ki so mu na čelu neizkušeni in stroke nevedni ljudje. Za vodstvo tako velikega obrata, kakor so ljubljanske strojne tovarne, ali kako se že imenujejo, je treba uvidnega vodstva v strokovnem pogledu, uvidnega pa tudi pri ravnanju z delavstvom. Zdi se mi, kakor bi ti ljudje ne imeli prav nobene prakse in da v svoji neizkušeni eksperimentirajo z inčim družbe, z narodnim inčim in delavstvom. Nisem bil na Anglijskem, ne na Francoskem, še celo v Nemčiji nisem bil, toda čital sem, da tam delodajalci, zlasti pa milijonske družbe gledajo na to, da se delavstvu dobro godi, da je delavstvo zadovoljno, ker vedo, da je delovna sila delavstva potem produktivnejša in ima zlasti zaradi tega podjetništvo tam izborne gospodarske razmere. Še več, v omenjenih deželah in tudi drugod posreduje v sporih vlada z ozirom na splošno blagostanje. Pri nas vsega tega ni. Podjetništvo nazadnjaško, vlada pasivna in tako gre v propad vse, kar ta gospoda tako rada imenuje naše narodno inčje.

in naš narod. Všeč mi bo, če se motim.

Medzavezniška misija v Ljubljani je odpotovala

V nedeljo 24. avgusta predpolno je italijanska misija, ki je do sedaj poslovala v Ljubljani ne ravno v največje veselje prebivalstva in obegih beguncev nenadoma odpotovala. Za njo ne bo menda nihče žaloval. O tem nenadnem, četudi zaželenem odpotovanju se govori to in ono, ugiba se in tja, vendar ni mogoče izreči o zadevi nobene konkretne sodbe. Ali je vse to v neljubi zvezi z nadaljnjimi dogodki, ki jih ne moremo ali nečemo predvideti? Vedno!

Uradno obvestilo o tem se glasi sledeče: V soboto 23. avgusta je šef medzavezniške misije v Ljubljani kr. italijanski major Pentimalli plačil ne nazadnje predsedništvu deželne vlade, da se 24. avgusta na višje povelje misija razide. Italijanski člani misije so 24. avgusta zapustili Ljubljano ter se odpeljali v avtomobilih preko Tobiza na Dunaj.

Umrti v Godenincih pri Središču

O umoru v Godenincih pri Središču 28. decembra 1918 poročajo slovesne podrobnosti: Tako po umoru posestnika Lucij v Godenincih je orožništvo aretiralo umora osumljenca Lucija Jazofa ter jo oddalo okrajnemu sodišču v Ormožu, ki je po treh dneh izpustilo iz preiskovalnega zapora. Orožništvo pa je raziskovalo dalje. Truplo se je izkopal šele na podlagi ovadbe orožnikov. Komisija je izvršila obdukcijo ter dognala, da je bil Lucij umorjen. Dne 19. avgusta je prišel dr. Kramer s privatna detektivom Jeričem na lice mesta v spremlju podstražnostrov Franca Krumpak in Franca Kanič ter postajnega orožnika Franca Geršiča, da se po možnosti izsledijo morilci. Dosegli so na lice mesta, so storilci Heleno Lucij ter njuni hčeri Jožefo in Teresijo izsledili omenjeni trije orožniki. Najprej je zaslutil podstražnostjer Krumpak o zadevi v prisotnosti detektiva Jeriča Jožefa Lucij omoženo Branda, ki pa je šele po enournem izpraševanju Krumpaka zločin priznal. Njuna sestra Teresija in mati Helena sta bili aretirani od podstražmojstra Kaniča, kateremu sta tudi priznala dejanje. Pozneje se je na orožniški postaji po istem celu zadeva popela. Zločinke so potem dr. Kramerja in Jeriča pri zapisniku isto izpovedale kakor omenjena orožnika. Celu preuklenje sta v resnici vodila podstražniška Krumpak in Kanič, ki sta ta skrivnostni umor razkrinkala.

Železniški most zgorel

V noči od 18. na 19. avgusta je zgorel lesen most med železniškimi postajama Vranja in Vranjska Banja, na mestu, kjer gre železniška proga najbližje bolgarske meje. Preiskava na podlagi pričevalstva dveh prič je dognala, da sta dve neznanici osebi, ki sta govorili bolgarsko, polili most s petrolejem ter ga zažigali. Most je bil dol 20 metrov in je ves zgorel, ker se je petek posušil. Vse to tega je direktna zveza Niš-Sofija za nekaj dni prekinjena. Bolgari so 1. 1915 železniško zvezo s Solunom pretrgali na istem mestu, ker so most z dinamitom razstrelili.

NOVICE IZ TRSTA.

Izpred volškega sodišča.

V sredo 20. avgusta se je začel v Trstu pred vojaškim sodiščem proces proti osebam, aretiranim ob zadnjih nemirih v Trstu. Otoženi so: Zanetti, ker je baje klical: "Živela Jugoslavija! Dol ž Italijo!" Gianelli, ker je baje klical: "Živela socializem! Živela revolucija!" Rhein, ki je baje klical: "Živeli Nemci! Dol ž Italijo!" Kot priče so fungirali trije stražniki, ki so takrat aretirali oboje. Dasi se ni moglo dobiti nobene druge priče proti obojem, je bil Zanetti obsodjen na šest mesecev ječe, Gianelli na en mesec in Rhein na 20 dni. (Potentekem je danes v Trstu najhujši zločin klicati "Živela Jugoslavija!")

Salandra bo kandidat v Trstu.

Poroče se, da bo bivši italijanski ministrski predsednik Salandra kandidiral pri prihodnjih volitvah v Trstu.

Severa's Regulator

(Severa's Regulator) in prostor kjer ga dobite je v vseh lekarnah. Seveda morate zahtevati pravega in odkloniti vse ponaredbe, kajti le na ta način ste lahko sigurni, da dosegate najboljši in najhitrejši vseh. Cena \$1.25 in 5c davka.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Razno

Gospodarski položaj Anglije.

Lloyd George je imel v poslanski zbornici dolg govor o gospodarskem položaju Anglije. Zakeval je, da se produkcija nemudoma zviša, češ, da more le to preprečiti polom. Med drugim je na vajah: Primanjkljaj trgovske bilance v Angliji znaša do 700 milijonov funtov (1 funt = 85). Dolgovi so dosegli svoto 7800 funtov, proti katerim stoji 1800 milijonov funtov terjatev. Obrestovanje dolgov znaša 400 milijonov funtov na leto napram 244 milijonov funtov pred vojno. Premaga sme izkajati le 200 milijonov ton proti 257 milijonov ton v miru. Sedanje stanje se z ozirom na podvojeno mezo in skrajšanje delavnega časa ne more vzdržati, ako ostane produkcija, kakor je bila doslej. Neustanovitveni industrijski svet pripravlja za vse poklice, izvezne posle, mornarji in polje, leče, 46 urni teden. Kar se tiče trgovske politike, je stopila v veljavo dne 1. septembra politika omernitve izvoza. Položaj Anglije je sedaj v resni nevarnosti. Zato se je treba ogibati vseh nepotrebnih izdatkov, zasebnih in javnih, ter produkcija se mora po možnosti dvigniti.

Cena tobaka na Holandskem.

Holandska razpolaga z zelo veliko množino tobaka. Cene se v li-brah: tobak z otoka Jave 6.80—11.80, iz Brazilije 11 iz Paragvaja 10.50, s Sumatre 16.90—60.52. Tobak z otoka Sumatre je najboljše vrste in kakovosti.

Cerkvena posestva zaplenjena na Čehoslovskem.

Eksproprijalni (razlastitveni) zakon, ki ga je sprejela čehoslovanska zbornica kmalu po okličen republike, določa med drugim tudi konfiskacijo agrarnih cerkvenih posestev. Katoliški škofje in razni redovi so imeli samo na Češkem 138.000 oralo sveta, na Moravskem pa 160.000 oralo. Vsa ta posestva pripadajo zdaj državi.

Poljska je odpravila plemstvo.

Poljska narodna skupščina je sprejela naredbo, ki odpravlja plemiške naslove na Poljskem. Odpravljeno so tudi vsi redi izvoznih vojaškov. Vseučilni naslovi ostanejo. Kdor bo sprejel kakšno odlikovanje od tuje države, mora prositi parlament za dovoljenje.

Podmorski čoln "Deutschland" pride v Lujaz.

Iz Londona poročajo: Horatio Bottomley, urednik lista "John Bull", je kupil nemško trgovsko potapljačo "Deutschland", ki je bila dvakrat v Ameriki. Bottomley podari potapljačo londonskemu muzeju, kjer ostane kot stalni spomin na mnago zaveznikov.

Mladost

Ne zmisli, da diš prve sapice bode odnesel to, ker misli so stvarile pozabi kaj nesreč prestanih škodi in ran, ki so se komaj začele.

Fran Prešeren

Mnogo je ljudi, ki jim je življenje sama žalost in boleč brez kora: ne cveto, ne rode sadu, izginejo naposled, trpeči in radlozni, kakor so prišli. Toda glej, izpolnili so svojo dolžnost v trpljenju, boleš jim je bila naloga, stali so v zgodovini, kamor jih je bila postavila nevidna roka; težja je večja je bila njih dolžnost nego dolžnost zmagovalca, ki hodi sro je svetlo pot preko cesarstva.

Ivan Cankar.

KALIFORNIJSKO VINSKO GROZDJE

Mi dobivamo sedaj v Pennsylvania Produce Yards na 21. ulici, Pittsburgh, Penna.

VSAK DAN 10 DO 20 KAR KALIFORNIJSKEGA GROZDJA

Mogoče nam je točno izvršiti vsa naročila BELEGA in ČRNEGA GROZDJA vseh vrst.

JOSEPH FLAHERTY CO.

19th & Pike Street, PITTSBURGH, PA.

TELEPHONE GRANT 680

Kako je danes v Petrogradu

V francoskem "Populaireu" za- virača J. Lonquer nastopno vse- laži o Rusiji. Jean Lonquer, ki črpa svoja poročila iz ust onih, ki so prišli iz Rusije, piše v ne- kem članku o svojih vprašanjih in odgovorih, ki jih je dobil sle- deče:

"Povejte mi v kakem stanju se nahaja danes Petrograd? Ali je resnica, da je v njem vse v ne- redno, razbito, opustošeno, da so ulice, po katerih se potikajo zlo- činci, drugače popolnoma prazne in da so ječe napolnjene s pošte- njaki?"

"V tem trenutku ni v celu Ev- ropi mesta s tako vzornim redom in s tako osebno varnostjo, s ka- kšno se odlikuje Petrograd. Ze- nanogo mesecem sem ni bilo sliša- ti po ulicah ne enega strela iz pu- ke ali revolverja. Videl sem Nev- ski prospekt, napolnjen s tisoči izprehajajočih se ljudi in med nji- mi sem opazil tudi premožne lju- di. Posebno solnčnega dne popol- dne je bil pogled na Nevski pro- spekt prijeten. Telefon deluje ze- le redno. Pouljena železnica vozi celo noč. Neštivilne množice lju- di se vale po ulicah in po cestah vozi enako veliko število avtomob- ilov."

"In trgovina? Pravili so nam, da so bila vsa skladišča oplenje- na."

"Na Nevskem prospektu je bi- lo mnogo trgovin zaprtih in na- domestčenih s sovjetskimi skladi- ši ali pa z drugimi, ustanovljeni- mi v ljudsko korist — pa še vedno je bilo videti veliko število odprtih trgovin z umetniškimi predmeti, podobami itd. Videl sem prelepe bazarje, v katerih si mogel kupiti vse. Polni so bili kupecev, pa tudi veliko manjših trgovin je oživele."

"Ali ste se sami prepričali o tem, da je padlo število prebiva- lcev v Petrogradu iz 2 milijonov na 500.000 oseb?"

"To je popolnoma napačno. V resnici stanuje v Petrogradu se- danj 1.200.000 ljudi."

"Ali ste se sami prepričali o o- sebnih varnostih?"

"Kako bi se pa ne? Velikokrat sem se sprejeljaj ponoči po petro- gradskih ulicah, toda nikdar se mi ni zgodilo kaj neprijetnega. Najmanj 14 gledalci je odprtih dolgo v noč. Hodil sem v opero in poslušal tam krasne speve Bo- risa Godunova. Dvorana je bila napolnjena s tako krasoto, kakor- šar je mogoča v buržoazni dru- žbi..."

"In socializacija žena?"

Moj pripovedovalec je buhnil v glasen smeh. Videlo se je, da se mu ne zdi vredno govoriti o tej stvari.

"V resnici", je rekel, "ni v Petrogradu nobenih prostitutk. Za carja je bil Petrograd največ- se zavetišče prostitutk na svetu. Toda tri mesece po padcu cariz- ma je bil od tega socialnega zla popolnoma očiščen. Tudi mnogi drugi ljudje, ki stanujejo že m- nogo mesecev v Rusiji, so mi pravi- li, da se je edino boljševiška vla- da trudila odstraniti tudi ta gnus- sen ostanek kapitalističnega re- žima."

"Ali ni končno resnica, da u- mirajo v Rusiji ljudje od lako- te?"

"Zavezniška blokada je povzro- čila kruto trpljenje milijonov ne- dolžnih. Jaz to lahko trdim, kaj- ti bil sem priča, da so se izvršne sovjetske organizacije in z njimi združeni prehranjevalni organi na- vso moč trudili odstraniti bedo. Zelo dobro se spominjam, kako

sem šel s prijateljem z malo na- dejo na trg. Le težko smo si mo- gli kupiti kosček kostrunovega ali govejega mesa, repo, krompir ali maslo, katerega 1 kg je stal 140 rubljev. V 40 sovjetskih re- stavracijah je pa mogoče dobiti poletno kosilo za tri in pol rub- lje; kosilo obstoja iz kisle juhe, vlagane ribe in črn kruh. V Kon- stantovi restavraciji, katero je ob- iskovala nekdanja aristokracija in je sedaj socializirana, so mi po- stregli z belim prtom in jedila so bila okusna. Z zdravniškimi potrdi- lam je možno dobiti ceno, tečno in dobro hrano."

Iz zasednega ozemlja

Italjanske oblasti v Trstu so u- stavile podpore mnogim sloven- skim družinam in sirotam padlih vojakov in invalidom, češ, da ni- so podaniki Italije in da niso pri- stojni v Trst. Takih družin in in- validov je okrog 300. Navezani so na podporo tržaških Slovencev.

— Pred tržaškimi vojaškimi so- dišcem se še vedno nadaljujejo razprave zaradi izgrede dne 3. in 4. avgusta. Do sedaj so bila ob- sojena 20letni Josip Brusci na 3 mesece zapora zaradi besedi: — Pustite me, da ubijem te karabi- nerje! Živela revolucija! — Ivan Šolan slično na 3 mesece zapora.

Oproščen je bil trgovec Fran- cesco Baldi, bivši tržni nadzornik v Florenci. Ta je zapvil:

— V Ljubljani se živi boljše ne- go v Italiji! Dalje so bila obsoje- na Nikolaj Erezgovac na tri me- sece ječe in Mirko Lorenčič na 2 mesece ječe zaradi izjav:

— Italjanski nasilničji! Treba je vlade spremeniti! V 15 dneh jih vrzemo ven!

Italijanski listi, zlasti nekateri v Trstu in v Bologni objavljajo dolga poročila o vseh pompozni- sh slovesnostih, katere so priredili reški Italijani odhajajoči italijan- ski brigadi grenadirjev. Odhod brigade "sardinskih grenadirjev" je povzročil globoko bolelost prvi hrvaški renegat Marko Drusko vč v "L'era nuova". Zakaj za- pusčajo najhujšabrejši med hrabri- mi vojaki Italije Reko, ne da bi jim mogla izkazati na najsvečane- ji način svojo ljubav, jim dati pri- sega nerazdružljivega bratstva.

Po vse vogalih in hišah so reški Italijani nabili velike plakate v raznih barvah z različnimi napi- si: — Sardinski grenadirji, ne zabi- te nas! — Grenadirji! Spominjaj- te se 17. novembra! —

Znani dr. Grosihec se je poslovil v imenu 30.000 reških Italijanov od grenadirjev, podaril jim za spomin dve zlati medalji. Grosihec je plakati v debelih solzah, ko je medalji pripeljal na zastavi brigade.

ALI JE VASE ZORAVJE VREDNO 2 CENTE?

Ako trpite na ner- voznosti, žledčnih in ledčnih bolečinah, za- prtju, splošni slabo- sti, glavobolu, ni- mate teka, imate ne- čisto kri, ako ste u- brujeni, se počutite onemogli jutraj, ako imate bolečine v hrbtu, revmatizem, pošljite nam pismo z znamko za 2 cen- ta in s svojim naslovom in mi vam be- mo poslali z obratno pošto POPOLNO- MA PROSTO popolno tridnevno zdrav- ljenje našega JUVITO zdravila, ki je sestavljeno iz čistih zdravilnih želišč.

Adresa: JUVITO LABORATORY, 80- 8111a Branch & Pittsburgh, Pa.

Ozdravi katër mehurja in od- strani vse v 24 urah. Vsaka pišola nosi ime JUVITO. Varujte se ponaredb. Na podlagi vseh izjav.

Okrožne organizacije J. R. Z.

- Št. I. v Lawrence, Pa., tajnik Bartol Yerant, box 287, Alliquippa, Pa. Število krajevni organizacij —
- Št. II. Johnstown-Conemaugh, Pa., tajnik Louis Krašna, box 218, Conemaugh, Pa. Število podrejenih organizacij —
- Št. III. Gross, Kansas, tajnik Anton Suler, box 104, Gross Kansas, Število podrejenih krajevni organizacij 6.
- Št. IV. Cleveland, Ohio, tajnik Jos. Skuk, 1101 E. 63rd St., Cleve- land, Ohio. Število podrejenih organizacij —
- Št. V. Hermine, Pa. tajnik Anton Zornik, Hermine, Pa. Število podrejenih krajevni organizacij 5.
- Št. V. Chicago, Ill., tajnik Frank Zaitz, 2124 S. Crawford Ave, Chi- cago, Ill., obsega zvezo 13 podpornih društev in 2 ok. org.

Krajevne organizacije J. R. Z.

- Št. 1. Chicago, tajnik Ivan Čenažar, 2052 W. 23rd St.
- Št. 2. Cleveland, Ohio, Josip Skuk, tajnik 1101 E. 63rd St.
- Št. 3. Ely, Minn. tajnik Frank Jeran, box 432; zveza 6 društev in posamezno članstvo drugih društev.
- Št. 4. Milwaukee, Wis., tajnik Frank Puncer, 477 - 53rd St., West Allis, Wis.
- Št. 5. La Salle, Ill., tajnik John Vogrich, box 290 La Salle, Ill.
- Št. 6. Hermine, Pa., tajnik Anton Zornik, Hermine, Pa.
- Št. 7. (ženska) Chicago, Ill., tajnica Minka Aleš, 2124 S. Crawford,
- Št. 8. (ženska) Cleveland, Ohio, tajnica Mary Grill 1417 E. 53 St.
- Št. 9. (ženska) Collinwood, Ohio, tajnica Josefina Birtich, 1700 So. Waterloo Road, Collinwood, Ohio.
- Št. 10. Newburg, Ohio, A. Križmančič 8101 Grand Division Ave., Newburg, Ohio.
- Št. 11. Detroit, Mich., tajnik A. Semrov 359 Hendrie Ave., Detroit.
- Št. 12. (Hrv.) Detroit, Mich., tajnik Milan Polovina, 387 Ferry St., Detroit, Mich.
- Št. 13. Lorain, O., tajnik Juhon Brus, 3222 Globe Ave., Lorain, Ohio.
- Št. 14. Waukegan, Ill., tajnik M. Judnich box 92, Waukegan, Ill.
- Št. 15. Lloydell, Pa. tajnik F. Hlrsčič box 24, Lloydell, Pa.
- Št. 16. Staunton, Ill., tajnik Ch. Zakej, box 13, Staunton, Ill.
- Št. 17. Collinwood, Ohio, tajnik G. M. Kabay, 16206 Huntmere Ave. Collinwood, Ohio.
- Št. 18. Girard, Ohio, tajnik A. Anžiček, 972 State St., Girard, O.
- Št. 20. Glenoe, O. tajnik S. Rebol, box 5, Glenoe, Ohio.
- Št. 21. Eveleth, Minn., tajnik J. A. Ambrožič, 418 Pierce St. Eve- leth, Minn.
- Št. 22. Walsenburg, Pa. tajnik J. Cesar, box 253, Walsenburg, Pa.
- Št. 23. Sublet, Wyo., tajnik M. Selan, box 146 Sublet, Wyo.
- Št. 24. St. Louis, Mo. tajnik P. Zvanut, 5323 Reber Pl., St. Louis
- Št. 25. So. Bethlehem, Pa. tajnik G. Lavrič, 606 Central St.
- Št. 26. Sheboygan, Wis., tajnik Frank Sepich 1127 So. 11 St.
- Št. 27. Export, Pa. tajnik Joe Britz, SR. box 322, Export, Pa.
- Št. 28. Little Falls, N. Y. tajnik M. Gorinšek box 439, Little Falls,
- Št. 29. Kenosha, Wis. tajnik A. Jurca 507 Hansen St., Kenosha, Wis.
- Št. 30. Camp Shumway, Colo., tajnik A. Lipich, Camp Shumway.
- Št. 31. Kokomo, Ind., tajnik J. Fohn, 2015 N. Morison St.
- Št. 32. Indianapolis, Ind. tajnik V. Batich, 932 Arnold Ave.
- Št. 33. Enclid, Ohio, tajnik V. F. Koller, Cut Rd. Vine Sta.
- Št. 34. Dunlo, Pa., tajnik L. Budek, box 304, Dunlo, Pa.
- Št. 35. Winterquarters, Utah, tajnik F. Markoshek, box 57, Winter quarters, Utah.
- Št. 36. South Fork, Pa. tajnik A. Glavan, box 522, So. Fork, Pa.
- Št. 37. Trommald, Pa. tajnik Fr. Lapan, box 274, Trommald, Pa.
- Št. 38. Forest City, Pa., tajnik J. Čebular box 156, Vandling, Pa.
- Št. 39. Aurora, Ill. tajnik J. Blažič, RR No. 4, box 75, Aurora, Ill.
- Št. 40. Murray, Utah, tajnik Mike Žugelj RR No. 5, box 165 D, Mur- ray, Utah.
- Št. 42. Virden, Ill. tajnik J. Volkar, box 943, Virden, Ill.
- Št. 43. New Duluth, Minn., tajnik J. Debelak, 1329 W. 99th St., New Duluth, Minn.
- Št. 44. East Palestine, Ohio, tajnik J. Istenič 437 E. Martin St.
- Št. 45. Frankfort Heights, Ill., tajnik J. Strukelj, box 543.
- Št. 46. Smithdale, Pa. tajnik Joe Slapnik, box 21, Smithdale, Pa.
- Št. 47. Pullman, Ill., tajnik F. Trsar, 11250 Stephenson Ave.
- Št. 48. Barberton, Ohio, tajnik F. Poje, 807 W. Tuscarava Ave.
- Št. 49. Farrel, Pa., tajnik A. Simčič, box 667, Farrel, Pa.
- Št. 50. Dubuque, Iowa, tajnik A. Slabe, Dubuque College.
- Št. 51. (Hrv.) Dunlo, Pa., tajnik Jos. Kirinčič, box 373, Dunlo, Pa.
- Št. 52. Buena Vista, Pa. tajnik N. Triller, box 93.
- Št. 53. Peoria, Ill. tajnik M. Papič, 3114 Easton Ave., Peoria, Ill.
- Št. 54. New York, N. Y. tajnik L. Muc, 29 Moujer St., Brooklyn, NY.
- Št. 55. Miners Mills, Pa. tajnik J. Mihelič 35 W. Thomas St.
- Št. 57. Gross, Kan. tajnik F. Homar, box 95.
- Št. 58. Yale, Kan. tajnik J. Čokej RR No. 8, Pittsburg, Kan.
- Št. 59. Franklin, Kan. tajnik L. Karlinger, R No. 4, bx 86, Girard Kansas.
- Št. 60. Frontenac, Kan. tajnik F. Erznoknik, box 410.
- Št. 61. Ringo, Kan. tajnik J. Brilzig, box 173.
- Št. 62. Breezy Hill, Kan. tajnik J. Hlomec, R No. 2, box 160, Mulber- ry, Kansas.
- Št. 63. W. Newton, Pa., tajnik J. Langerhole, R No. 2, box 74.
- Št. 64. Bridgeport, Ohio, tajnik M. Kos, RR No. 2, box F.
- Št. 65. Somerset, Colo. tajnik M. Kruly, box 147.
- Št. 66. (ženska) Detroit, Mich., tajnica Helen E. Grile, 938 Russel St.
- Št. 67. Yukon, Pa. tajnik F. Kovach, box 114.
- Št. 68. Carlinville, Pa. tajnik J. Pogačnik box 824.
- Št. 69. Baltie, Mich. tajnik I. Cotič box G.
- Št. 70. Irwin, Pa. tajnik A. Bachar, R No. 3, box 109.
- Št. 71. Imperial, Pa. tajnik Fr. Troha, box 94.
- Št. 72. Springfield, Ill. tajnik Jernej Urh, 330 W. Callhown Ave.
- Št. 73. Joliet, Ill. tajnik Val. Pirc, 319 Moen Ave.
- Št. 74. Willock, Pa. F. Dolinar, box 112, Willock, Pa.
- Št. 75. Auburn, Ill. J. Erjaveč, box 78, Auburn, Ill.
- Št. 76. Oregon City, Ore. Josip Šetina, 1702 - 16th St.
- Št. 77. Jenny Lind, Ark. tajnik Frank Grile, box 103.
- Št. 78. Reading, Pa. Frank Špehar 381 N. River St.
- Št. 79. Rock Springs, Wyo. John Dolinar, box 549.
- Št. 80. Joe Chernach, Diamondville, Wyo., box 26.
- Št. 81. Claridge, Pa. tajnik Anton Semrov box 884.
- Št. 82. Broughton, Pa. tajnik Frank Demar, box 303,

GOZDNI ROMAR

FRANCOŠKI SPISAL GABRIEL FERRY.

Za "Glas Naroda" prevedel G. P.

38

(Nadaljevanje.)

— Čujte, — je rekel Tibureij. — Spominjam se na dan, ki živi v mojem spominu kot v sanjah. Vseposvoda je bila kri, tla so se tresla, v kateri sem se nahajal. Oni mož, ki me je ljubil, je prišel k meni....

Tibureij je prestal za trenutek, kot da hoče vzbuditi v spominu nedoločne spomine, ki so se mu vzbudili v duši.

— Počakajte, — je nadaljeval. — Ta mož mi je rekel: — Poklekni, dete moje, ter mi bliži svojo mater....

V času, ko je govoril Tibureij te besede, je sedel Kanadee v senci drevesa ter vzdihnil takoj nato:

— In moli za svojo mater, katero sem našel mrtvo pri tebi!

— Da, tako je bilo, — je vzdihnil Tibureij, ki je poskočil na roge. — Prav tako se je glasilo! Kako pa pridite vi do tega, da veste, kaj se je zgodilo v onem strašnem trenutku?

Kanadee se je dvignil ter takoj nato pokleknil in solze so mu tekale po licu.

— O moj Bog! Vedel sem, da ga boš postal k meni, če bo še potreboval očeta. — Fabijan! Fabijan! Jaz sem oni mož....

Odsev strela je razsvetlil grmovje ter odrezal Kanadeu besedo od ust. Prižvižgala je krogla, ki se je zarinila v zemljo tik poleg Tibureija. Pepe se je takoj prebudil ter skočil na noge.

Triindvajseto poglavje.

ŠE VEDNO VELJA STAVEK: — KJER JE MOČ JE TU DI PRAVICA.

Treba je v sedanjem trenutku, da posežemo nazaj v preteklost, da izpolnimo na ta način vrzel, katero smo napravili v času, ko smo povedali povest o razmerju med Kanadeem ter Don Stefanom. Pepe bi lahko povedal, da ni bil mož, s katerim se je sestal v oni noči v zalivu Elančovi, niti drugi kot Don Antonio de Mediana, mlajši brat Fabianovega očeta.

Ko se je vrnil Don Stefan s svojega križarenja po južnem morju, tegkom katerega se je boril proti neodvisnosti Mehike, je izvedel, da se je njegova prejšnja ljubica poročila s starejšim bratom. Ta poroka je bila za njega pogubna v dvojnem oziru. V prvi vrsti je ljubil to deklico z vso strastjo svoje prve ljubezni in drugič je obljubil njegov starejši brat, ki ga je skoro očetovsko ljubil, svoji materi, da se ne bo nikdar poročil in da bo zapustil Don Antoniju vse časti in vse premoženje družine. Ko pa se je razširila vest o smrti Don Antonija, se je starejši brat poročil z deklico, katero je ljubil Don Stefan, v izključnem namenu, da ne pusti izumreti starega rodu.

Mislil je, da bo napravil spominu zamrlega brata veliko čast, če se poroči z deklico, katero bi moral vzeti mlajši brat. Iz tega zakona je vzklik deček.

Don Antonio je naenkrat izvedel, da so uničeni vsi njegovi načrti in da so tudi uničena vsa njegova upanja. V srečnem častilakomnega je le malo prestora za ljubezen. Vred tega je obžaloval le majorat, katerega je na ta način izgubil. Vred tega je sklenil uručiti otroka, ki ga je obsojal na to, da nastopa celo svoje življenje kot mlajši sin družine de Mediana.

V južnem morju je dobil poveljstvo nad neko zajeto ladjo in par ljudi, katere mu je dal poveljnik, korvete na razpolago. To moštvo je pomagal s približno tridesetimi pustolovci, katere je nabiral na različnih mestih in na čelu teh ljudi se je vrnil v Španijo. Predolga bi bila povest, če bi hoteli povedati, kako se mu je posrečilo stopiti v stik z ljudmi v Elančovi. Pričujamo pa povest prejšnjih dogodkov od trenutka naprej, ko se je Don Antonio odstranil od obali ter preprečil zaspanemu Pepeju varstvo nad čolnom.

Odkar je bila udova, je vodila grofica še bolj samotno življenje kot prej. Bila je sama s svojim detetom in služničad, ki je le redkokdaj videla.

V oni uri, v kateri se je odigral prizor med zaspanim Pepejem in neznanecem, to je krog enajste ure zvečer, je bila grofica v svoji spalnici. To je bil velik prostor, v katerem ni bilo pohištva obnovljeno že stoletja. Svetilka, ki je gorela na mizi v nekem kotu, je le napol osvetljevala sobo.

Dva do tri sekunde okna sta vodila na balkon, ki se je nahajal le približno dvajset čevljev nad prtljajem.

Oči grofice so se ozirale sanjavo v daljavo ter se sempatam ozirale na zibko, v kateri je počivalo dete.

Grofica je bila stara nekako trindvajset let. Od narave blede je izgledala še bolj blede v žalni obleki, katero je nosila.

Vzela je svetliko ter jo postavila na nalašč pripravljeno stolo, ter pričela opazovati speče dete. Lahko bi rekli, da je skušala čitati na licu otroka njegovo bodočnost. Nato se mu je približala ter ga poljubila z vso strastjo, ki je lastna mladim materam.

Naenkrat pa je čula glas trobente, ki je pomenjal signal med ladjami, ki plovejo ponoči mimo nevarne obali. Grofica tega ni vedela, temveč smatrala to za nekaj izvanrednega in skrivnostnega.

Pokleknila je poleg zibke otroka, ter se zatopila v misli. Pri tem pa ni čula, kako je nastal na balkonu šum in kako so se odprla vrata. V negotovi luči pa je nato zapazila moža, ki se ji je bližal.

Če bi udarila strela v neposredno bližino grofice, bi ne mogel biti njen strah večji kot je bil tedaj. Ob pogledu na moža, ki je prišel na tako skrivnostno način v njeno sobo, pa je izginil strah takoj, ko je spoznala kdo je njen nočni obiskovalec.

Bledo lice Don Antonija pa je pričalo o dveh nasprotujočih si čustvih, kajti v njem se je očitno borila jeza z zaničevanjem. Grofica pa kljub temu ni izgubila poguma.

— Ne premaknite se, — je rekel Don Antonio. — Ne kličite na pomoč, če vam je življenje tega otroka drago.

Pri tem je pokazal s prstom na zibelko.

Presenečena grofica je ostala nepremična ter se pričela tresti po celem životu.

Razumela je, da nima preteklost nobenega pomena za tega moža. Dona Lužija je čutila, da je izgubljena, a tudi to, da je njeno dete v nevarnosti. Vred tega se je ojunčila ter rekla z odločnim glasom:

— Kdo ste, da prihajate skrivnostno sem, kot tat, ki pride v hišo ponoči? Ali se vrača sin na tak način v stanovanje svojih očetov? Ali ni Don Antonio nič drugega kot zločinec, ki se boji dnevnih luči?

— Le mirno, — je odvrnil Don Antonio zaničljivo. — Prišel bo čas in ta ni več daleč, ko se bom vrnil na ta grad kot se spodobi, podnevi in skozi odprta vrata. Danes pa mi prija priti kot tat ponoči.

— Kaj pa hočete pravzaprav? — je rekla grofica.

POJASNILO

Kadar rabite ure ali kakke druge zlatnine ali prave trpežne glasne Columbia gramofone in krajake plošče, obrnite se na vašega rojaka IVAN PAJK, 24 MAIN STREET, CONEMAUGH, Pa. Dobili boste pošteno blago in se ne boste kesali za vaš denar.

PIŠITE MU PO CENIK.

— Kaj? — Ali še vedno ne razumete, da se hočem napraviti grofom de Mediana? — je odvrnil Don Antonio.

S tem je prišla grofica do strašnega spoznanja. Tu ni bilo več govora o varnem ljubimcu. Napeti je morala vse svoje sile, da reši svoje dete.

(Dalje naslednjik.)

Poglavje o morali

Čudni, prečudni časi so nastajali! Prijatelj ne veruje več prijatelju, brat izdaja brata, vera se pretvarja v avarževanje razmer, elji so postali potekinoze vasi, morala se je pogreznila v najgloblje blato! Zakaj to? Samo zato, ker je vam postal želodec cerkev in duša kramarska lopa.

Ne govorim o tisti morali, katero oznanjuje cerkev, tudi ne mislim na tisto moralo, katero se prodaja v naših elementarnih šolah, pred očmi imam moralo zavestnega delavca naše današnje družbe, ki gradi in usmerjuje politične stranke. In ta morala propada vedno bolj in bolj kmalu ne bo nič več od nje ostalo.

A ostati mora! Vsaj zrno mora ostati, ako hočemo veljati za življenjski element, ako hočemo, da upostavimo zopet vero, v katero bode verovalo človeštvo. Brez vere, prijatelji, ni cilja, brez vere ni vstajenja. In ker mi verujemo v svoj cilj, ker verujemo v naše vstajenje zato, sodrugi, upostavimo zopet moralo, ki je elementarna snov našega gibanja in ki je ogrožena, da izgine iz naših del, ako v zadnjem trenutku ne uvidimo preteče nevarnosti.

Zrno mora ostati, sodrugi, tisto zrno, ki se še nahaja v duhu vaših duš. Ako ne bi veroval v to zakrito zrno, bi šel in obesil svojega boga vrata prve benice, v katero bi najvarneje zaprl vlačuče politiko. A ne obupujem in ne odumim, da bo razpočela lupina in da se bo zopet pokazalo zrno v svoj svoji lepoti in čistosti.

Daleč smo že zašli od pota morale, daleč za nami je ona blesteca čistost, ki je v prvi vrsti notranjost socializma. Nekoč so zapirali naše sodrugi — a ostala je vera nekoč so opljuvali naše korce — a ostali so čisti, ker se jih to blato ni oprijelo. A danes je še to trpljenje oblateno prav do svoje notranjosti. Ni zagnjuseno le življenje, še trpljenje so nam iztrgali iz naše vere.

Kako daleč se sega to okuženje, kako globoko bo še padla morala posameznika, morala mase, morala strank? Ali ima ta pot kako omejevanje, ali gre v resnici do anarhičnega razpada vse družbe? Da bi šlo le do razpada — bilo bi v redu. A po tej poti gre okuženje do razkrojitve, da uničenja vse morale, vsega duševnega življenja.

In zato, ne dalje ne v vrtnice, ki nas vse pomelje v kaotično brozgo!

Presojajmo sledečo primero.

Vladajoči režim je v interesu države zatrl svobodno gibanje gotove stranke. Zaprl je najagilnejše borilce gotovih dejev v temne ječe in zapretil svobodni razmah v smeri te ideje. Vse pod zaščito zakonov, vse pod okriljem pravice. —

Ti režim pade, vlada se menja.

Naprodaj

velik kos najboljših ilovite zemlje p o \$15.00 akre na zelo lahke obroke. 12 slovenskih družin se je naselilo v zadnjem času v ta okraj. Za pojasnila obrnite se na:

JOHN KNAUS

P. O. LIMESTONE, Alger County, Mich.

"COSULICH"

ČRTA

DIREKTA POT V PATRAS

IN TEST. Potniki se lahko izkrcajo v tem ali onem pristanišču.

arnik Pres. Wilson okrog... 8. okt.

Parniki odhajajo s pomola 7, 41. St., Brooklyn.

Za cene in druge podrobnosti se obrnite na:

PHELPS BROS. & CO.

GENERALNI ZASTOPNIKI

17 Battery Place, New York.

Telefon: 530 Whitehall

f

NAZNANILU IN ZAHVALA.

Tuznina srecem naznanjamo se točnikom prijateljem in znanecem, da je naša naša iskreno ljubljena soproga in mati

FRANČIŠKA STEFANČIČ

rojena Zalar

dne 14. septembra 1919 v balnišnici v starosti 28 let, doma iz Beugni pri Cerklju.

Tem potom se najiskreneje zahvaljujem svojim bratom, družini Lovka, družini bratrance Antona Stefančič, družini Schneider in družini Vidmar, ki so darovali tako krasne vence na krsto drage rajne. Iskrena zahvala Rev. B. Ponikvarju za pogrebne molitve ter pogreb, kakor tudi zavodu Zakrskaj in Kaušek za lepo vodstvo pogreba. Lepa hvala vsem, ki so prišli nepozabno ranjko trojico na mrtvačnem odru, ter vsem drugim, ki se jo sprenili na njenem zadnjem potu.

Cleveland, Ohio, 18. septembra 1919.

Zaljubljeni ostali:

Frank Stefančič, soprog.

Frank, sin.

Stanislava in Mary, hčere.

Rada bi izvedela za naslov svoje

brata MIKE TOMIČA, doma iz Bača pri St. Petru na Noranškem. Slišala sem, da se nahaja nekje v Pennsilvaniji. Prosim enjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi naznani, za kar mi bom hvaležna ako pa sam bere, naj se zgasi svoji sestri: Mrs. Valentina Milavee, Box 68, Delagua, Colo.

(23-25-9)

Rada bi izvedela za naslov LOUISA

HITI, doma iz Topela na Blokan, slišan, da se nahaja sedaj nekje v West Virginiji. Imam mu nekaj važnega za povedati iz starega kraja. Rojake prosim, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali pa naj se sam oglasi s pismom na: Jernej Ottoničar, 1110 E. 60. St., Cleveland, Ohio.

(23-25-9)

Isčem svoja dva brata JOHNA in

JOSEPHA GALIČ. John je bil pred tremi leti v Clevelandu, Ohio. Podomače je Berus iz Marlenke vasi, občina Mirnapce na Dolenjskem. Čenjene rojake v Clevelandu prosim, če kaj znajo, kje da je, da bi bil kateri tako dober, da mi sporoči ali naj se mi sam oglasi na spodnji naslov. Drugi brat Josip je bil pred leti v Ambridge, Pa. Prosim rojake v ondodni okolici, če kateri zna o njem, ali je živ ali mrtve, da mi sporoči. Za prvega skrbni žena in mati v starem kraju, za drugega pa samo mati.

Moj naslov: Mrs. Theresia Jamnik (rojena Galič), R. 2, Box 343 Wauwatosa, Wis.

(23-25-9)

Kje je JERNEJ GRIL, podomače Luburčenov? Doma je iz vasi Dobindol, pošta Toplice na Dolenjskem. Prosim enjene rojake širom Amerike, če kdo ve, kje se nahaja, ali je še živ, da mi naznani. Pred tremi leti je bil nekje v državi Illinois. Ker sem dobil pismo iz starega kraja od njegove žene in mi imam veliko sporočiti, zatorej prosim rojake, ako kateri kaj ve o njem, da mi naznani. Prvi, ki mi naznani njegov naslov, dobi pet dolarjev nagrade. Ako pa sam žita te vrstice, naj se pa sam javi na naslov: Jec Uršič, 2062 E. 29. St., Lorain, Ohio.

(23-25-9)

Isče se dobre DOGARJE

za delo v Texasu. Imam izvrsten les, ki se dobro kolje. Plačam visoke cene za delatni doge. Stalno delo sgozi celo leto. M. Fleischer, 258 Lewis Street, Memphis, Tenn.

SLOVENEČ! DENAR IMAŠ!

Kam ga boš naložil varno in dobičkanosno?

V ZEMLJO!

Imam 3400 akrov najhujše ravnine, deloma čisto, največ gozd, brez povodnji. Kos leži ob glavni železniški Missourij Pacific zraven mesta Corning, Ark., 12 milj od Naylor, Mo. Prodajam kose po 80 akrov in več na lahka plačila 6%. Čistim vso zemljo za orati, pustivši 10 akrov gozda na 80 akrov. Cena akra 70 čistega \$60 akrov.

Slovenec, pridi sedaj in pogledj pridelek na čisti zemlji, koruzo in pavlo; zadnje 200 akrov, kateri pridelek se ceni na \$30.000, ali 1/4 čiste najemnine \$7.500, ali akre \$37 1/2 čistega najema letno. Ne govori, ni res, pridi in prepričaj se! Vsak dobi vožnjo povrnjeno, kadar kupi, ali dobi drugače kot oglašeno. Urejene kmetije v okolici \$200 akre Zemlja enata od Mississippi doline. Sveta v gozdu ne prodam nikomur, kjer hosta ne plača in Slovenec ne ustupi jo čisti. Izvrstna stara nemška naselbina zraven.

Kupi se tukaj med Slovenci takoj sledeče:

120 akrov fina kmetija, 7sobna hiša, 2 velika hleva, lep saden vrt, 1 akre vinograd, lepi travniki.

80 akrov kmetija, 60 čistega, lep vrt, 2 hleva, hiša.

Kupi se lahko zraven vso govedo, muhe, prasce, kokoši, sene, keruza, precej čistega zmečkanega grozja itd.

Ako te veseli kmetijstvo, ne kupuj nikjer, predno ne vidiš teh krajev.

F. GRAM.

Naylor, Mo.

DELO! DELO! DELO!!!

The Delta Chemical Co. potrebuje 20 do 30 drvarjev. Plača 82 klatre 4 čevlje visoke. Za nadaljevanje je jasnila se obrnite na: Louis Marsden, Box 5, Arnold, Mich. (23-26-9)

SLUŽBO ISČE

prilaki slovenski družini na farmi v Californiji ali v Oregonu neka Slovenka. Ponudbe naj se pošljejo na: Slovenka, c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

10 ŠKATELJ IZVRSTNIH TA-

BLET BOLGARSKEGA ČAJA

zopet zaprtje samo pet dolarjev

20c. Ena škatlja \$1.04. Marvel Medicine Co., 9. Marvel Bldg., P. O. Box 963, Pittsburgh, Pa.

(23-25-9)

Rada bi izvedela za naslov LOUISA

HITI, doma iz Topela na Blokan, slišan, da se nahaja sedaj nekje v West Virginiji. Imam mu nekaj važnega za povedati iz starega kraja. Rojake prosim, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali pa naj se sam oglasi s pismom na: Jernej Ottoničar, 1110 E. 60. St., Cleveland, Ohio.

(23-25-9)

Isčem svoja dva brata JOHNA in

JOSEPHA GALIČ. John je bil pred tremi leti v Clevelandu, Ohio. Podomače je Berus iz Marlenke vasi, občina Mirnapce na Dolenjskem. Čenjene rojake v Clevelandu prosim, če kaj znajo, kje da je, da bi bil kateri tako dober, da mi sporoči ali naj se mi sam oglasi na spodnji naslov. Drugi brat Josip je bil pred leti v Ambridge, Pa. Prosim rojake v ondodni okolici, če kateri zna o njem, ali je živ ali mrtve, da mi sporoči. Za prvega skrbni žena in mati v starem kraju, za drugega pa samo mati.

Moj naslov: Mrs. Theresia Jamnik (rojena Galič), R. 2, Box 343 Wauwatosa, Wis.

(23-25-9)

Kje je JERNEJ GRIL, podomače Luburčenov? Doma je iz vasi Dobindol, pošta Toplice na Dolenjskem. Prosim enjene rojake širom Amerike, če kdo ve, kje se nahaja, ali je še živ, da mi naznani. Pred tremi leti je bil nekje v državi Illinois. Ker sem dobil pismo iz starega kraja od njegove žene in mi imam veliko sporočiti, zatorej prosim rojake, ako kateri kaj ve o njem, da mi naznani. Prvi, ki mi naznani njegov naslov, dobi pet dolarjev nagrade. Ako pa sam žita te vrstice, naj se pa sam javi na naslov: Jec Uršič, 2062 E. 29. St., Lorain, Ohio.

(23-25-9)

Isče se dobre DOGARJE

za delo v Texasu. Imam izvrsten les, ki se dobro kolje. Plačam visoke cene za delatni doge. Stalno delo sgozi celo leto. M. Fleischer, 258 Lewis Street, Memphis, Tenn.

OPOMINJAM

vse one, ki mi kaj dolgujejo, da plačajo svoj dolg; ako ne, potem bom primoran objaviti jih s polnim imenom — Tony Herratin, Box 541, Mount Jewett, Pa. (22-23-9)

Rad bi izvedel za bivališče svojega prijatelja RUDOLFA GRAJS, podomače Grajskaf Rudolf iz Novega kota, občina Draga, okraj Kečevje. Rojake prosim, če kdo ve za njegov naslov, da mi naznani, ali pa naj se sam oglasi na ta-le naslov: Anthony Turk, Box 105, Ironton, Minn. (20-23-9)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKEI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

ISČE SE

FRIDERIKA SEVER. Pri nas je zanj neko poročilo. Oglasi naj se na upravitelstvo Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (22-24-9)

HARMONIKA

Lubasovega izdelka, štirivrstna, dvoglasna, se malo rabljena, skoraj nova, se proda pri: Anthony Milavee 6311 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. (19-22-9)

Oglasi naj se moj brat ANTON

ZUPEC. Pred par leti se je nahajal nekje v Clevelandu. Poročati mi imam važne novice iz starega kraja. Prosim enjene rojake in rojakinje, da mi naznani njegovo bivališče, ali naj se pa sam javi John Zupce, 164 Houston St., Barberton, O. (22-24-9)

Rad bi izvedel za naslov svoje

brata ALEXANDRA SAMSA.

Doma je iz Male Bukovice pri Hlirski Bistrici, podomače Rjanov. Pred 6. meseci sem dobil zadnje pismo od njega iz Indianapolis, Ind. Prosim, če kateri rojakov ve za njega, naj mi bingovoli naznaniti, ali naj se mi sam oglasi. — Joseph Samsa, Box 75, Markleton, Pa. (22-24-9)

Isčem IGNACIJA CVELBARJA.

Pred 4 leti je bil v Somersetu in sedaj ne vem, kje se nahaja. Čul sem, da je bil ponesrečen. Prosim enjene rojake, če kdo kaj ve o njem, da mi poroča, ali naj se pa sam oglasi, za kar bom hvaležen. — Louis Cvelbar, 266 Spruce St., Conemaugh, Pa. (17-23-9)

Rojakom v Cleveland, in sploh

v državi Ohio naznanjamo, da jih

bo v kratkem obiskal naš potnik

Dr. Koler

SLOVENSKEI ZDRAVNIK

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je naj-

starejši slovenski

zdravnik. Specij-

alist v Pittsburghu,

ki ima 35-letno

praksno usodnje-

njo vaš moških

bolezni.

Mastupljanje

krvi sdravi s gla-

savitim 60%, ki ga je izumel dr. prof.

Krich. Če imate moshje ali mehur-

ke po telesu, v grlu, ispadanje las,

bolezni v kosteh, pridite in izdite

vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bo-

lezost se nalesce.

Vse moške bolezni sdravim po kraj-

šani metodi. Kakor hitro opazite, da

vam preneha sdravje, ne čakajte,

temveč pridite in jaz vam ga bom

zopet povrnil.

Hydrocele ali vodno kilo osdravim

v 36 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo be-

lečine v križu in hrbtu in včasih tudi

pri pubertanju vode, osdravim s goto-

vostjo.

Ravmatizem, trganje, bolečina, s-

takline, artritisa, skrofite in druge ko-

sine bolezni, ki nastanejo vled nase-